

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Evolució i principals característiques

Curs 2023-2024

Ajuts Individuals de Menjador al Vallès Occidental. Curs 2023-24

Introducció

Taxa d'incidència

Descripció i evolució del programa

Conclusions

Característiques de les concessions

Glossari

Característiques de les denegacions

Fonts i indicadors

El curs 2023-24 es van presentar 30.786 sol·licituds d'ajuts de menjador, un 8,6% més respecte a les que es van registrar el curs anterior. D'aquestes, 23.990, el 77,9% de les sol·licituds, es van resoldre favorablement i 6.796 no es van concedir, un 22,1%.

A diferència dels cursos anteriors, més de la meitat dels ajuts de menjador es van concedir pel tipus garantit del 100% (13.348), set vegades més que el curs 2022-23. Els ajuts de tram garantit del 70% s'han reduït gairebé un 50%, situant-se a les 10.642 concessions.

L'etapa educativa de primària concentra el 62,9% de les beques menjador a la comarca i el 26,1% a infantil. Tot i l'increment del pes de les concessions a secundària, només s'han atorgat l'11% del total dels ajuts per a aquesta etapa escolar.

El principal tipus de família beneficiària és la formada per dues persones adultes i dos infants, amb el 26% dels ajuts, seguida de les famílies amb dues persones adultes i tres infants (19,8%). Destaca el 21,6% d'altres tipologies amb més de tres infants o que conviuen amb la família extensa.

El 23,2% (5.353) d'alumnes que van rebre un ajut de menjador presentava hàbits inadequats d'alimentació. El 15,8% (3.655) dels infants pertanyen a unitats familiars amb problemes d'habitatge, segons els informes dels Serveis Socials.

La proporció d'ajuts no concedits s'ha incrementat per tercer any consecutiu, arribant al 22,1% (6.796). El 88,4% de les denegacions d'ajuts va correspondre a famílies que superaven els llindars de renda fixats.

La taxa d'incidència comarcal (alumnat beneficiari en relació amb l'alumnat total) va ser del 25,9% a les etapes escolars d'infantil i primària, gairebé dos punts superiors al curs anterior.

Cinc municipis se situen per sobre de la taxa d'incidència comarcal. D'aquests, un presenta una incidència superior al 40% entre l'alumnat d'infantil i primària i els altres quatre per sobre del 30%. Per contra, set municipis registren una incidència inferior al 15%.

Introducció

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

L'Observatori del Vallès Occidental publica la vuitena edició de l'informe **Ajuts individuals de menjador al Vallès Occidental**, que analitza els principals resultats del programa d'ajuts de menjador del curs 2023-2024 a la comarca i ofereix una radiografia de les característiques de la infància i la joventut i de les seves llars a partir de les dades proporcionades per l'Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal. La data de referència de les dades correspon a finals de maig de 2024, atès que aquest ajuts es poden sol·licitar durant tot el curs és possible que aquestes puguin variar lleugerament en les xifres finals de tancament de curs escolar.

La finalitat dels ajuts és donar suport a famílies en situació de vulnerabilitat, garantint un àpat de qualitat al dia i d'un temps educatiu no lectiu. Segons Save the Children (2022), estudis recents mostren que accedir al menjador escolar implica beneficis en quatre nivells: nutrició i salut; educació; protecció social i economia familiar; i economia local i sostenibilitat. Per aquests motius, els ajuts de menjador tenen un paper clau en la compensació de desigualtats i en la millora de les pautes d'alimentació saludables i sostenibles, en potenciar comportaments i habilitats adequades a taula, en fomentar hàbits d'higiene i en promoure l'autonomia i la responsabilitat en els processos de l'entorn de l'àpat.

En els darrers cursos els criteris d'accés s'han ajustat per garantir que aquest suport arribi a l'alumnat que més ho necessita. Durant el curs 2023-24, s'han incrementat els ajuts que cobreixen el 100% del servei, ja que per optar a aquest tipus de beca ja no cal acreditar situacions específiques de la unitat familiar ni la valoració dels serveis socials, que fins ara havien d'emetre un informe amb una puntuació mínima de 15 punts per optar als ajuts gratuïts. També presenta novetats en l'accés a aquest tipus d'ajuts en l'alumnat amb discapacitats: ara hi poden accedir amb una discapacitat del 33%, mentre que abans calia acreditar-ne el 60%.

Descripció i evolució del programa

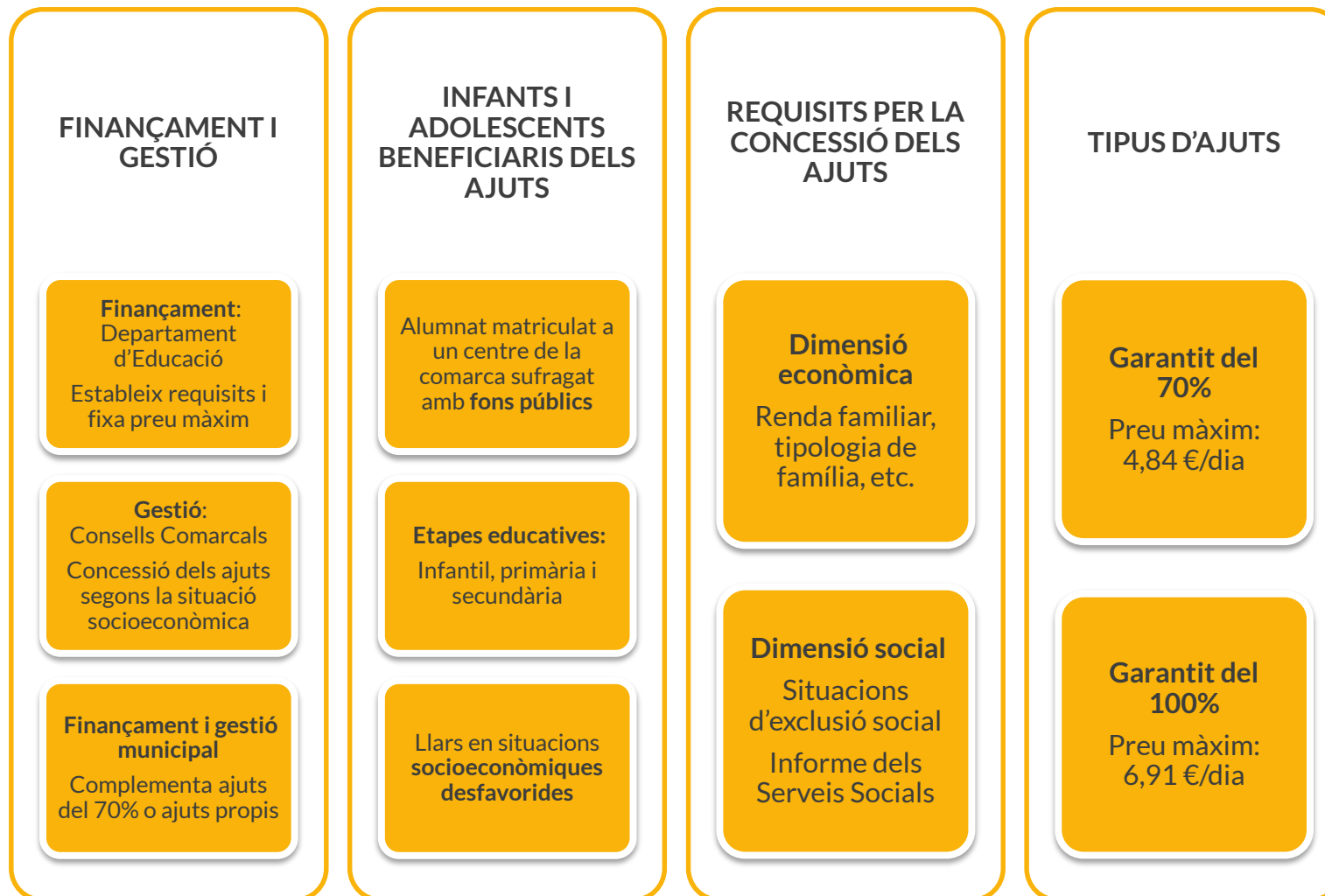
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Descripció del programa

Ajuts individuals de menjador

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Dimensió econòmica segons els ingressos anuals de la unitat de convivència

Càlcul dels ingressos anuals de la unitat de convivència de l'infant o adolescent

Rendes corresponents a l'exercici de l'any anterior de cada un dels membres computables de la família que obtingui ingressos de qualsevol naturalesa

Certificat de renda per a beques del Departament d'Educació, que obté a través de l'Agència Tributària i altres organismes

Garantit 70%:
ingressos anuals per sota del llindar de renda anual establert

Garantit 100%:
menys del 60% del llindar de renda i 15 punts en la valoració social;
menys del 50% del llindar de renda o acreditar el 33% de discapacitat o superior

Requisits de la concessió d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Dimensió econòmica: llindars de renda familiar i tipologia d'unitat familiar

Llindars de renda familiar per percebre l'ajut de menjador i llindar de risc de pobresa a Catalunya segons tipologia d'unitat familiar (tipologies més freqüents). Curs 2020-21 / 2023-24

Tipologia d'unitat familiar					Tram garantit del 70%			Tram garantit del 100% ¹			Tram garantit del 100% ²	Llindar risc pobresa (Enquesta de Condicions de Vida)				
1r adult	2n adult	Altres adults	Infants / Joves	MUF	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24	2023-24	2019	2020	2021	2022	2023
1	0	0	1	2	14.275,9	14.775,3	14.775,3	8.565,5	8.865,2	8.865,2	7.387,65	13.876,4	14.775,3	14.686,0	15.392,8	16.333,4
1	0	0	2	3	17.570,3	18.185,0	18.185,0	10.542,2	10.911,0	10.911,0	9.092,50	17.078,6	18.185,0	18.075,1	18.945,0	20.102,7
1	1	0	1	3	19.766,6	20.458,1	20.458,1	11.860,0	12.274,9	12.274,9	10.229,05	19.213,4	20.458,1	20.334,5	21.313,1	22.615,5
1	1	0	2	4	23.061,0	23.867,8	23.867,8	13.836,6	14.320,7	14.320,7	11.933,90	22.415,7	23.867,8	23.723,6	24.865,3	26.384,8

El llindar econòmic per rebre l'ajut del menjador s'ha ampliat amb els anys, però no va ser fins al curs 2017-18 que es va equiparar parcialment amb el llindar de pobresa que estima l'IDESCAT a partir de l'Enquesta de Condicions de Vida. El curs 2021-22 es va adaptar al llindar de l'any 2020, després de dos cursos mantenint-se en el llindar de 2018, el que representa un augment del 3,5%. Actualment, continua en el llindar de 2020, per tercer any consecutiu. La diferència entre el llindar actualitzat de 2023 i el que s'ha fixat als ajuts és d'un 10,5%, el que significa gairebé 2.700 euros a l'any per a una família amb dues persones adultes i dos infants. El fet que els requisits econòmics per sol·licitar als ajuts no estiguin ajustats amb el de l'any en curs provoca que hi hagi famílies que, tot i trobar-se en situació de pobresa, no puguin accedir al programa perquè superen el llindar de renda establert.

¹ Llindar de renda del 60% de l'establert per a l'obtenció d'un ajut del tram garantit del 70%, i acreditar una puntuació superior o igual a 15 punts entre els àmbits la valoració de situacions específiques de la unitat familiar i la valoració per part dels serveis socials per necessitat social.

² Llindar de renda del 50% de l'establert per a l'obtenció d'un ajut del tram garantit del 70%.

Requisits de la concessió d'ajuts

Dimensió social segons la valoració d'uns criteris socials estandarditzats

Informe dels Equips
Bàsics d'Atenció Social
(EBAS)

La valoració social es divideix en tres categories:

- Sense risc social (0 punts)
- Risc social (10 punts)
- Risc social greu (15 punts)

Valoren aspectes socials del
nucli familiar dels infants i
adolescents que han
sol·licitat l'ajut

Puntuen situacions
específiques de la unitat
familiar: monoparentals,
discapacitat, problemes
habitatge, hàbits
d'alimentació, etc.

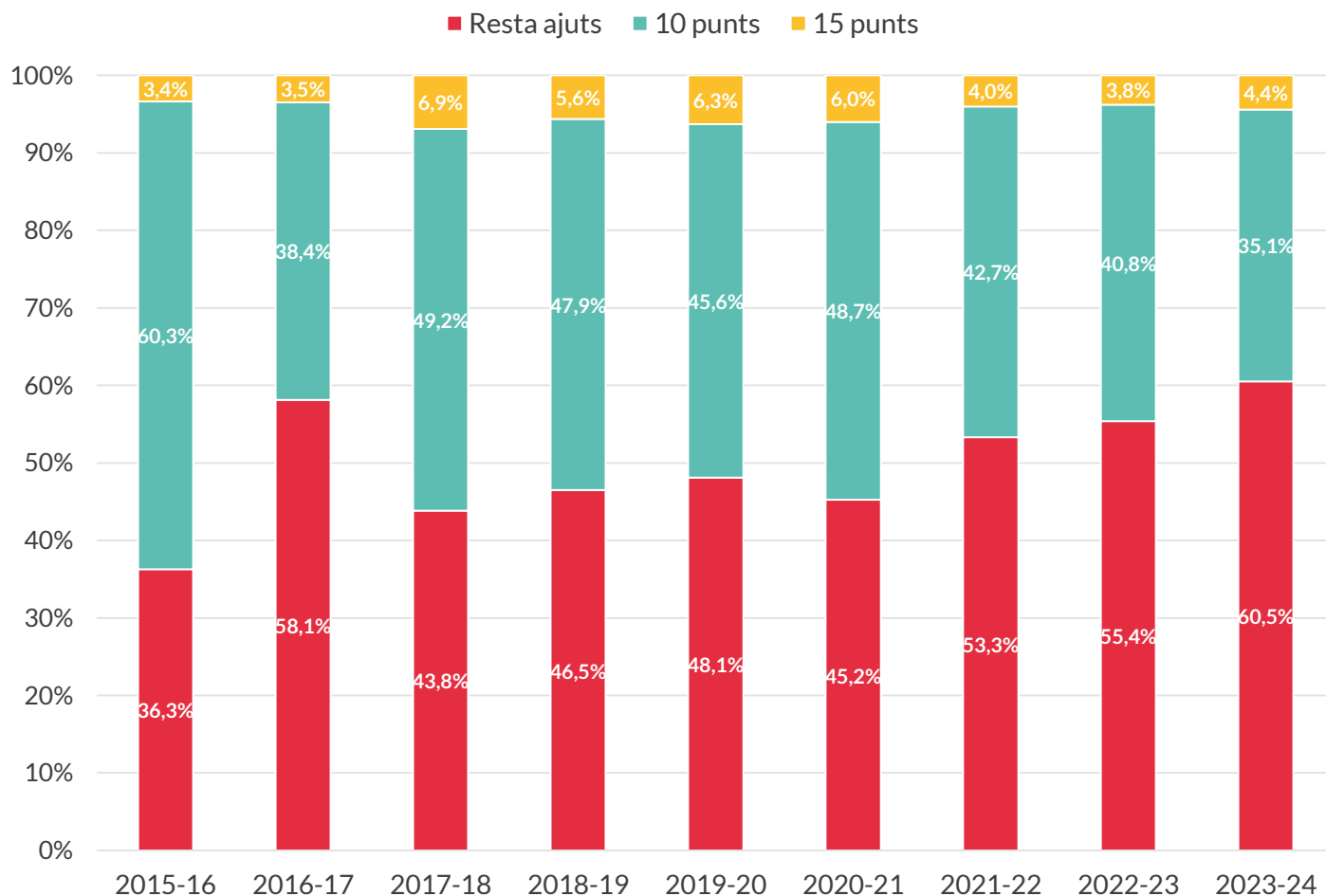
Garantit 70%:
menys de 15 punts
Garantit 100%:
15 punts o altres motius
relacionats amb la situació
familiar

Requisits de la concessió d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Dimensió social

Evolució de la distribució d'infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social (%).
Curs 2015-16 / 2023-24

Els Equips Bàsics d'Atenció Social (EBAS) realitzen la valoració de risc social per a l'atorgament dels ajuts individuals de menjador.

La valoració de risc social greu amb 15 punts és molt baixa, ja que les puntuacions més elevades són situacions familiars d'alta complexitat. Pel curs 2023-24 se situa en un 4,4% (1.064 ajuts), lleugerament superior al curs anterior (3,8%; 867 ajuts).

Les beques amb una valoració de 10 punts presenten un pes relatiu del 35,1% (8.420 ajuts), amb una notable reducció respecte del curs anterior (-5,8 punts).

Els ajuts concedits amb una valoració inferior als 10 punts presenten la proporció més elevada, amb el 60,5% (14.511).

Sol·licituds d'ajuts, concessions i denegacions

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Principals resultats del programa d'ajuts individuals de menjador. Curs 2023-24

	Nombre	%
Sol·licituds d'ajuts	30.786	-
Concedits	23.990	77,9%
Garantit del 70%	10.642	44,4%
Garantit del 100%	13.348	55,6%
<i>Garantit del 100% (50% de la renda fixada)</i>	12.506	93,7%
<i>Garantit del 100% (15 punts de Serveis Socials)</i>	842	6,3%
No concedits	6.796	22,1%
Denegats	6.356	93,5%
<i>Supera renda familiar</i>	6.008	94,5%
<i>Supera capital mobiliari</i>	196	3,1%
<i>Supera el llindar de finques urbanes</i>	128	2,0%
<i>Supera volum de negoci</i>	24	0,4%
No processats	440	6,5%
<i>Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT*</i>	314	71,4%
<i>No processats</i>	126	28,6%

*Agència Estatal d'Administració Tributària

Nota: la classificació de "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT" són sol·licituds que no disposen de les dades de creuament de la renda, perquè donen error en la identificació personal (DNI o NIE) i es fa un requeriment a la família. En cas que no es respongui, es tanca l'expedient de l'ajut i consta com a "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT".

El curs 2023-24 es van sol·licitar 30.786 ajuts de menjador. Del total de sol·licituds, es van concedir el 77,9% (23.990 ajuts) i un 22,1% (6.796) van ser denegades o no processades.

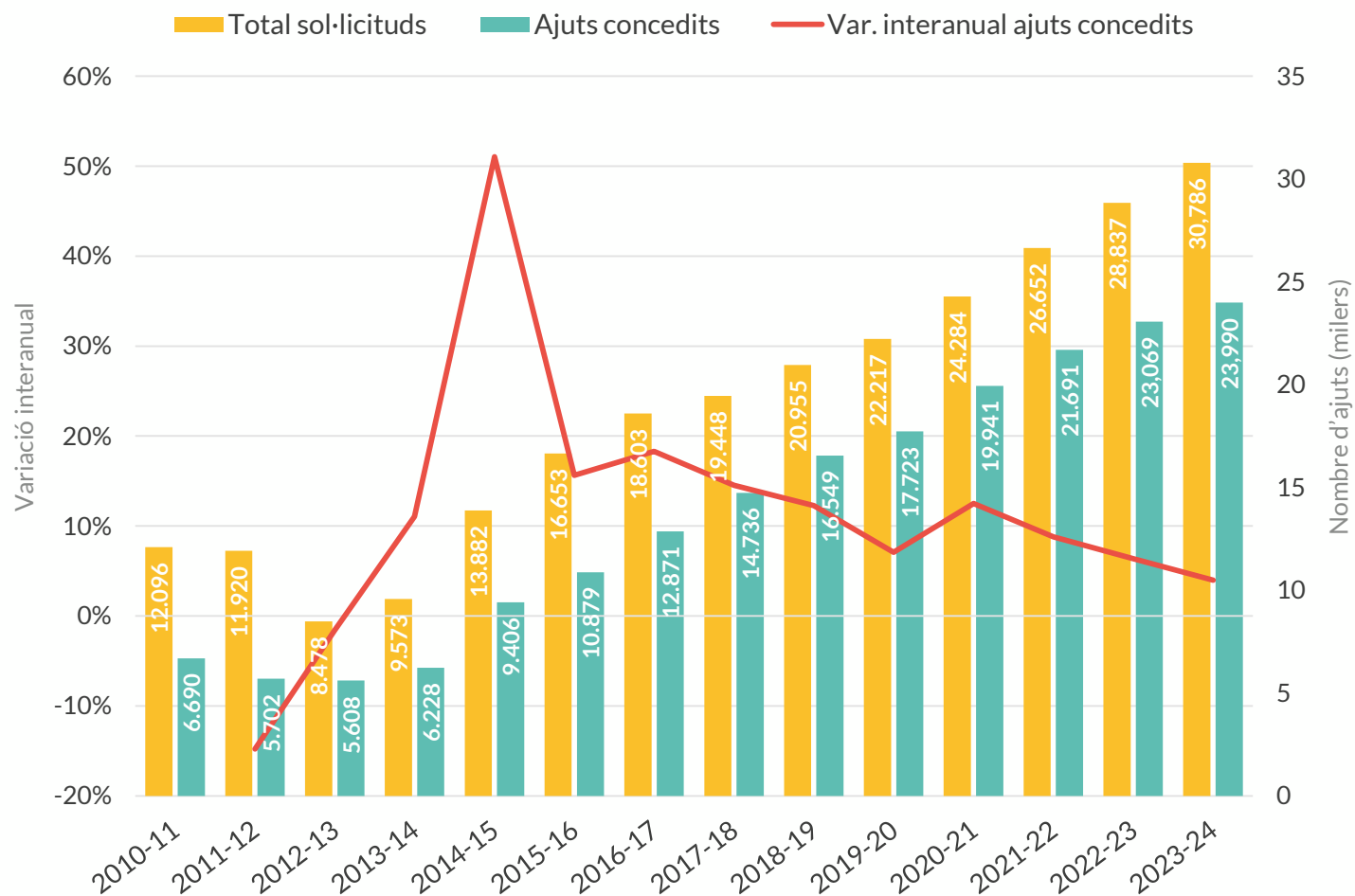
Dels ajuts atorgats, 44,4% (10.642) van ser parcials, del 70% i el 55,6% (13.348) van cobrir el 100% de l'àpat. D'aquests, el 93,7% (12.506) es van concedir a famílies amb la renda per sota del 50% del llindar establert i l'altre 6,3% (842), per a famílies amb una renda del 60% del criteri establert i 15 punts en la valoració de risc social dels Serveis Socials.

Del total de les beques no concedides, el 93,6% van ser denegades. D'aquestes, el 94,5% superaven el llindar de renda familiar. El 6,5% de les sol·licituds no es van tramitar per motius administratius.

Sol·licituds i concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Evolució de les sol·licituds rebudes, ajuts concedits i variació interanual del nombre de concessions. Curs 2010-11 / 2023-24

L'evolució del programa torna a mostrar un curs més un increment del nombre d'ajuts sol·licitats i concedits.

En el darrer curs es van sol·licitar 30.786 beques, la qual cosa suposa un augment anual del 6,7% (+1.939), inferior a l'increment del curs anterior (+8,6%). Se'n van concedir 23.990, un 4% més respecte al curs anterior (+921), una variació, també, inferior al curs anterior (+6,4%). El ritme de l'increment s'ha anat moderant.

El canvi de criteris introduït el curs 2016-17 per garantir els ajuts concedits al 50% i l'ampliació progressiva del llindar de renda han significat un augment de les concessions: la proporció d'ajuts concedits ha passat del 55% el curs 10-11 al 77,9% el curs 23-24.

Característiques de les concessions

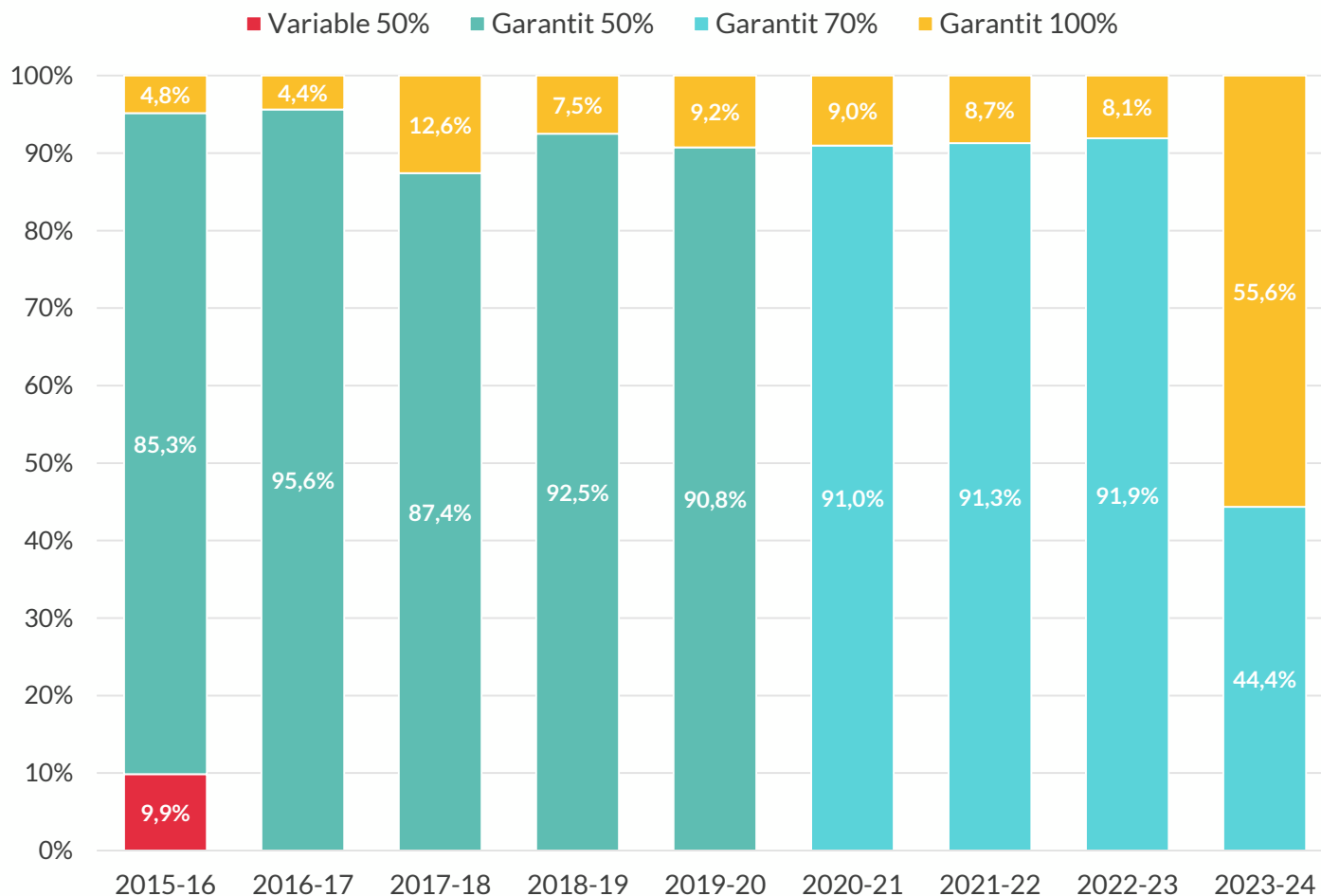
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Evolució dels ajuts concedits per tipus d'ajut (%). Curs 2015-16 / 2023-24

Per primer cop des del curs 2015-2016 els ajuts amb el 100% de l'àpat garantit tenen un major pes absolut i relatiu que els del 70%. De les 23.990 sol·licituds d'ajuts atorgades, el 55,6% es van concedir pel tipus garantit del 100% (13.348), set vegades més que les concedides al curs anterior (+11.473 ajuts).

Els ajuts de menjador amb tram garantit del 70% s'han reduït un 50% respecte d'un curs abans (-10.522 ajuts) i sumen un total de 10.642.

En conseqüència, s'ha produït un increment molt notable de la proporció de beques amb l'àpat gratuït.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Evolució del nombre absolut i de la distribució dels ajuts concedits segons etapa educativa (%). Curs 2017-18 / 2023-24

Nivell escolar	Curs 2019-20		Curs 2020-21		Curs 2021-22		Curs 2022-23		Curs 2023-24	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Infantil	5.120	28,9%	5.691	28,5%	6.199	28,6%	6.452	28,0%	6.265	26,1%
Primària	11.493	64,8%	12.632	63,3%	13.599	62,7%	14.431	62,6%	15.092	62,9%
Secundària	1.110	6,3%	1.618	8,1%	1.893	8,7%	2.186	9,5%	2.633	11,0%
Total	17.723	100%	19.941	100%	21.691	100%	23.069	28,0%	23.990	26,1%

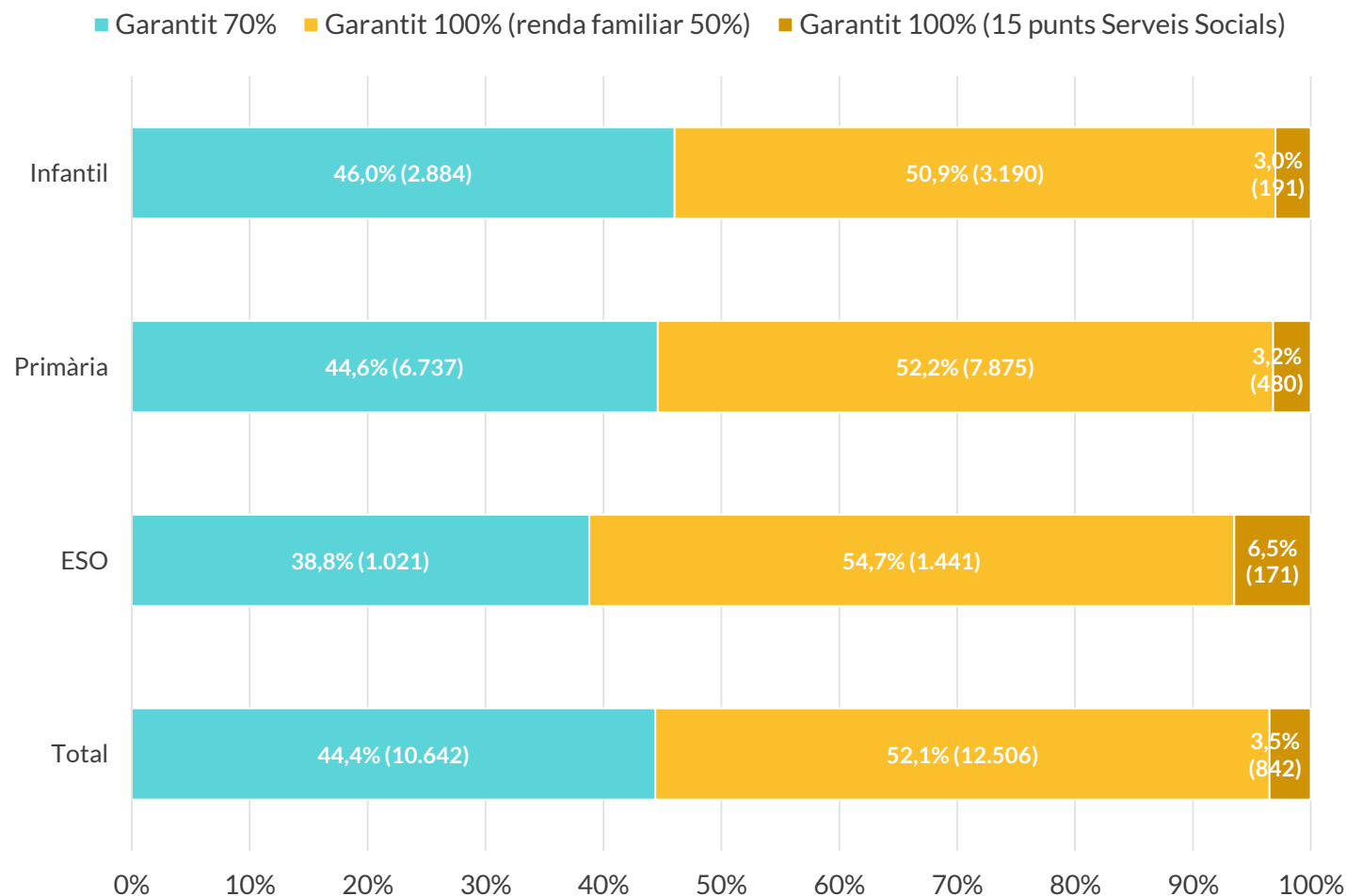
L'etapa d'educació primària és la que presenta la proporció més elevada d'ajuts concedits, el 62,9% (15.092 ajuts), amb un increment del nombre absolut d'un 4,6% (+661). A continuació, se situa la d'infantil amb el 28% (6.452 ajuts), única etapa on es redueix anualment el pes relatiu, en gairebé dos punts menys i en nombres absoluts (-187).

L'11% (2.633) dels ajuts atorgats són per l'alumnat de l'etapa de secundària. S'ha de destacar que la majoria dels centres d'ESO no disposen del servei de menjador, de manera que el nombre d'ajuts concedits en aquesta etapa és molt reduït. Tot i això, la proporció d'ajuts a l'alumnat de secundària s'ha incrementat progressivament en els darrers cursos, en concret en l'últim curs un 4% (+447 ajuts).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Ajuts concedits segons etapa educativa i tipus de concessió (%). Curs 2023-24

Durant el curs 2023-24 les concessions d'ajuts gratuïts s'han multiplicat per set, arribant a les 13.348, més de la meitat de les concessions. Concretament, l'increment s'ha produït en els ajuts a famílies amb una renda inferior al 50% del llindar establert en aquesta convocatòria. S'han concedit 12.506 d'aquest tipus (52,1%), enfront del 842 dels garantit del 100% amb una renda familiar per sota del 60% del llindar i una valoració dels Serveis Socials per situacions d'exclusió social de 15 punts o més.

A l'etapa de l'ESO és on hi ha una major proporció d'ajuts gratuïts, tant a famílies amb una renda per sota del 50% del llindar establert, com les que aporten la valoració de risc social greu per part dels Serveis Socials.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Distribució per municipi d'escolarització

Nombre, distribució i variació interanual dels ajuts concedits per municipi de residència. Curs 2023-24

Municipi	Ajuts		Variació anual	
	Nombre	%	Absoluta	Relativa
Badia del Vallès	417	1,7%	-6	-1,4%
Barberà del Vallès	600	2,5%	-27	-4,3%
Castellar del Vallès	268	1,1%	+20	+8,1%
Castellbisbal	194	0,8%	+11	+6,0%
Cerdanyola del Vallès	594	2,5%	+46	+8,4%
Matadepera	34	0,1%	+5	+17,2%
Montcada i Reixac	1.252	5,2%	+81	+6,9%
Palau-solità i Plegamans	203	0,8%	+12	+6,3%
Polinyà	135	0,6%	-6	-4,3%
Rellinars	12	0,1%	+4	+50,0%
Ripollet	953	4,0%	+52	+5,8%
Rubí	2.725	11,4%	+213	+8,5%

Municipi	Ajuts		Variació anual	
	Nombre	%	Absoluta	Relativa
Sabadell	7.109	29,6%	+228	+3,3%
Sant Cugat del Vallès	1.191	5,0%	-83	-6,5%
Sant Llorenç Savall	49	0,2%	-3	-5,8%
Sant Quirze del Vallès	187	0,8%	-8	-4,1%
Santa Perpètua de Mogoda	494	2,1%	-9	-1,8%
Sentmenat	134	0,6%	+16	+13,6%
Terrassa	7.005	29,2%	+391	+5,9%
Ullastrell	13	0,1%	-16	-55,2%
Vacarisses	104	0,4%	-17	-14,0%
Viladecavalls	68	0,3%	+16	+30,8%
Vallès Occidental	23.741	99,0%	+920	+4,0%
Altres comarques*	249	1,0%	+1	+0,4%
Total	23.990	100,0%	+921	+4,0%

*Els ajuts concedits a alumnat resident a altres comarques estan escolaritzats a municipis del Vallès Occidental.

A 13 municipis de la comarca augmenta el nombre d'ajuts concedits. En termes relatius, destaquen Rellinars, amb un increment del 50% (+6 ajuts), Viladecavalls (+30,8%; +16), Matadepera (+17,2%; +5) i Sentmenat (+13,6%; +16).

En nombres absoluts Terrassa és el municipi amb el creixement més elevat, amb 391 ajuts més (+5,9%). A continuació, se situen Sabadell (+3,3%; +228) i Rubí (+8,5%; +213). Les dues capitals registren al voltant del 60% de les concessions, atès que agrupen gairebé la meitat de la població de la comarca.

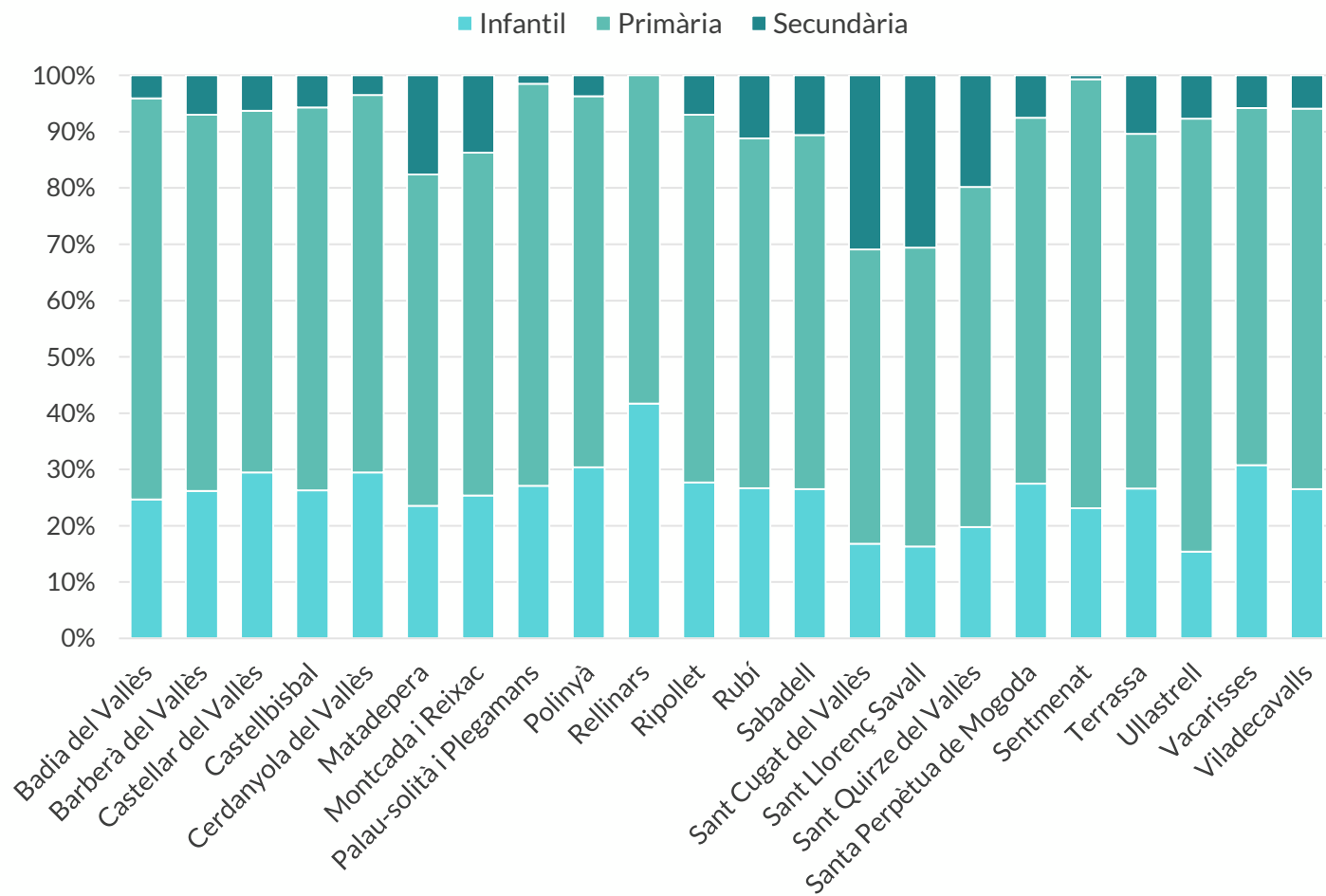
Dels municipis que han disminuït anualment destaquen: Ullastrell (-55,2%; -16), Vacarisses (-14%; -17) i Sant Cugat del Vallès (-6,5%; -83).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Distribució per municipi d'escolarització

Distribució dels ajuts concedits per municipi de residència segons etapa educativa (%). Curs 2023-24

L'etapa de primària registra la proporció més elevada d'ajuts concedits a tots els municipis.

En l'etapa d'infantil destaquen Rellinars, Vacarisses i Polinyà amb més del 30% d'ajuts a l'etapa d'infantil. Castellar del Vallès i Cerdanyola del Vallès se situen a prop del 30%.

A la de secundària, destaca la proporció d'ajuts concedits a Sant Cugat del Vallès (30,9%). A distància, se situen Sant Quirze del Vallès (19,8%), Matadepera (17,6%) i Montcada i Reixac (13,7%). Sant Llorenç Savall té una elevada proporció d'ajuts a secundària (30,6%) per motius de trasllat geogràfic a un altre municipi, atès que no n'hi ha en el mateix.

Característiques de les concessions d'ajuts

Perfils de les unitats familiars beneficiàries dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Curs 2023-24

Tipologia d'unitat familiar	Garantit 70%		Garantit 100%		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
1 Adult i 1 Infant	696	6,5%	1.396	10,5%	2.092	8,7%
1 Adult i 2 Infants	861	8,1%	1.525	11,4%	2.386	9,9%
1 Adult i 3 Infants	291	2,7%	760	5,7%	1.051	4,4%
2 Adults i 1 Infant	1.025	9,6%	1.263	9,5%	2.288	9,5%
2 Adults i 2 Infants	3.290	30,9%	2.941	22,0%	6.231	26,0%
2 Adults i 3 Infants	2.417	22,7%	2.341	17,5%	4.758	19,8%
Resta*	2.062	19,4%	3.122	23,4%	5.184	21,6%
Total	10.642	100,0%	13.348	100,0%	23.069	100,0%

*La categoria de 'Resta' incorpora diverses tipologies de família: una persona adulta amb més de tres infants, dues persones adultes amb més de tres infants i famílies que conviuen amb una o més d'una persona adulta no sustentadora.

Nota: elaboració pròpia de les categories segons criteris estadístics, a partir de la base de dades dels Ajuts Individuals del Menjador, on s'incorpora el nombre de membres de la unitat familiar.

Les famílies compostes de dues persones adultes sustentadores amb dos infants són les que han rebut una major proporció d'ajuts (26%), atès que també són les més nombroses en les sol·licituds. A continuació, se situen les classificades com a nombroses, de dues persones adultes i tres infants (19,8%).

Com que els criteris d'atorgament s'han modificat durant el curs 23-24, el pes dels ajuts garantits al 100% concedits a famílies de dues persones adultes i dos infants ha augmentat notablement, arribant al 22%. També destaca, el 17,5% a famílies nombroses de dues persones adultes i tres infants.

El 23,4% dels ajuts del tram garantit del 100% són per altres tipus de famílies, amb més infants a càrrec o altres persones adultes no sustentadores.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Perfils de les unitats familiars beneficiàries dels ajuts

Distribució dels ajuts concedits segons tipologia d'unitat familiar i tipus d'ajut (%). Curs 2023-24

Tipologia d'unitat familiar	Garantit 70%		Garantit 100%		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Nombrosa general	2.663	25,0%	2.888	21,6%	5.551	23,1%
Nombrosa especial	1.390	13,1%	2.133	16,0%	3.523	14,7%
Monoparental general	381	3,6%	532	4,0%	913	3,8%
Monoparental especial	495	4,7%	1.070	8,0%	1.565	6,5%
Altres *	5.713	53,7%	6.725	50,4%	12.438	51,8%
Total	10.642	100,0%	13.348	100,0%	23.990	100,0%

* La categoria 'Altres' incorpora famílies compostes de dues persones adultes i dos infants, famílies amb un o dos infants i altres persones adultes no sustentadores o famílies que no tenen una acreditació vigent com a família nombrosa o monoparental.

Nota: les categories estan classificades segons **críteris administratius**. La tipologia d'unitat familiar -nombrosa o monoparental- ha de ser acreditada amb el títol vigent expedit per l'organisme competent on consti, entre d'altres, la categoria especial o general. Més detalls sobre la tipologia d'unitats familiars al [Glossari](#).

Gairebé la meitat dels ajuts es van concedir a tipus d'unitats familiars amb el títol acreditatiu de família nombrosa o monoparental, entre elles destaca el tipus de nombrosa general (23,1%) i la nombrosa especial (14,7%). Les famílies monoparentals generals (3,8%) i les especials (6,5%) se situen a molta distància de la resta de categories.

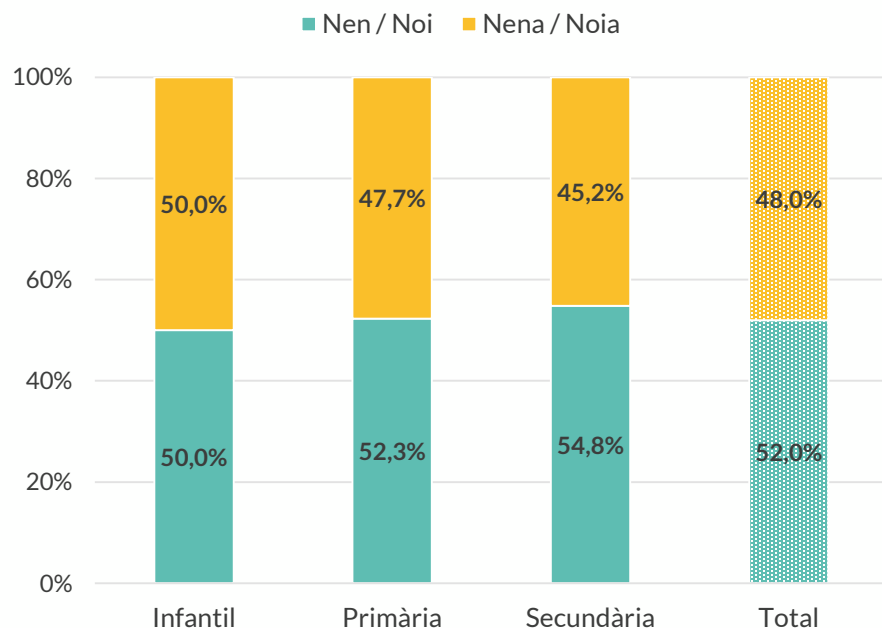
La distribució segons tipus de família és similar per als dos tipus d'ajuts garantits. En cas de les de 100%, destaca el 16% d'ajuts a les famílies nombroses especials i el 8% a les monoparentals especials, proporcions més elevades que en els ajuts del 70%.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

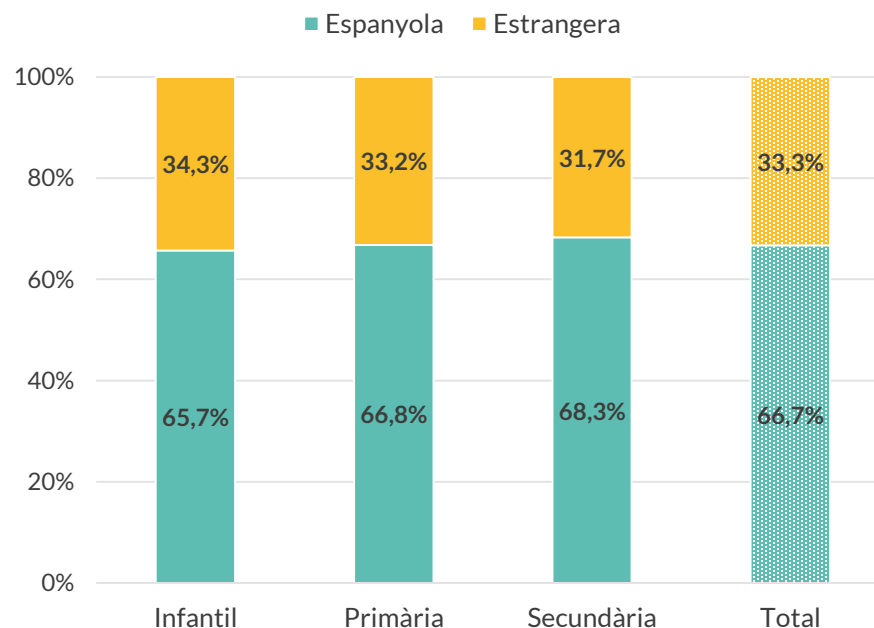
Perfil de l'alumnat beneficiari dels ajuts

Distribució dels ajuts concedits per sexe de l'alumnat segons etapa educativa (%). Curs 2023-24

La distribució per sexes mostra una proporció equilibrada entre els nens i nenes o entre els joves i les joves en relació amb la concessió d'ajuts individuals de menjador. Encara que a totes les etapes educatives hi ha un percentatge lleugerament superior del sexe masculí, això pot ser degut al fet que el nombre de nens és més elevat en edats primerenques.

Distribució dels ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat segons etapa educativa (%). Curs 2023-24

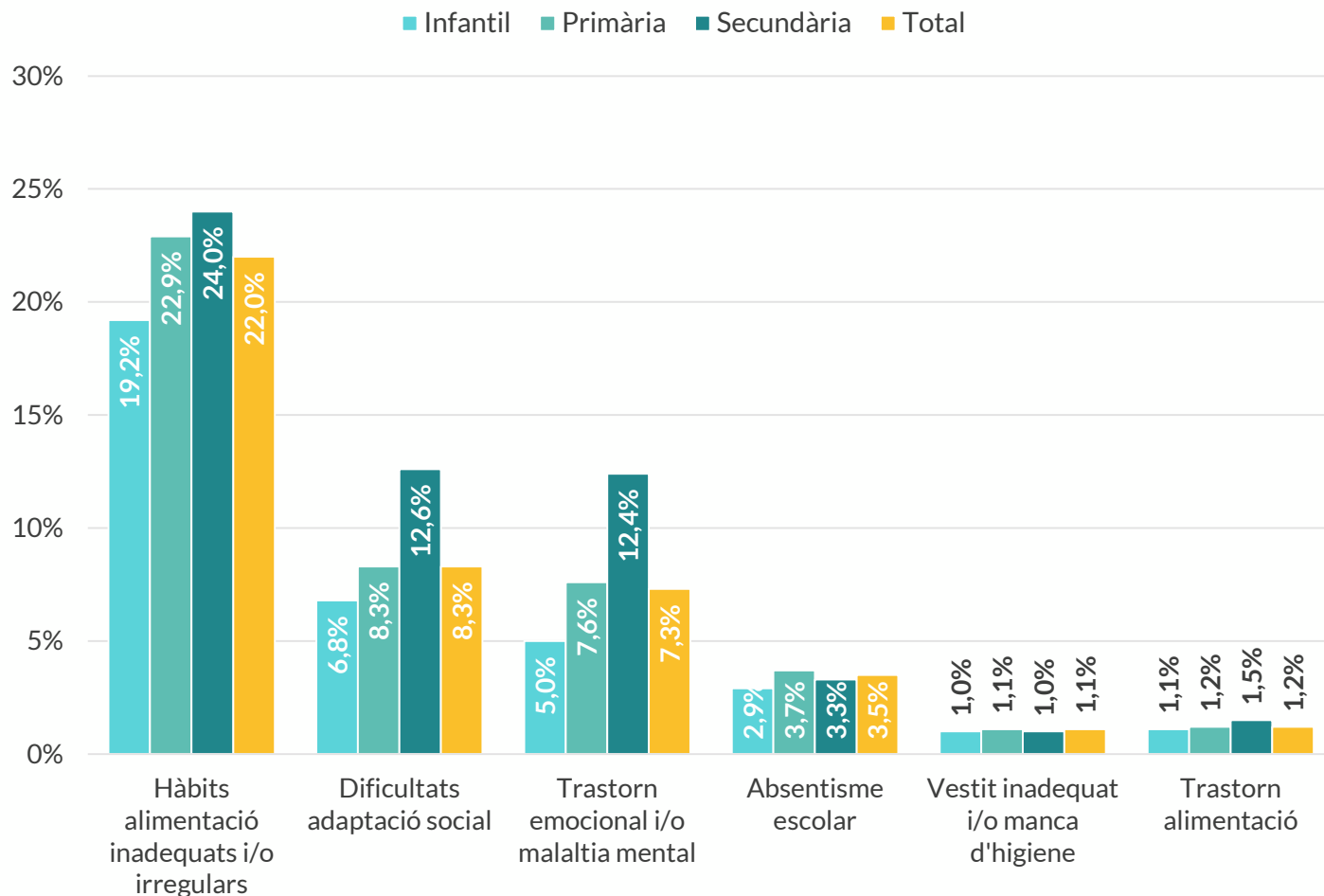
Dos de cada tres ajuts es van concedir a alumnat amb nacionalitat espanyola. Aquesta proporció és similar a les etapes educatives d'infantil i primària, al voltant del 67%, però augmenta lleugerament a secundària, situant-se, gairebé, en el 68,3%.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Perfil de l'alumnat beneficiari dels ajuts segons la valoració de risc social

Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades en l'alumnat pels serveis socials per etapa educativa. (%). Curs 2023-24

En la valoració dels serveis socials per l'atorgament de l'ajut destaca la problemàtica dels hàbits d'alimentació inadequats i/o irregulars, amb un 22% de l'alumnat que ho pateix (5.070), amb més incidència a secundària.

També, les dificultats d'adaptació social amb un 8,3% de l'alumnat (1.920) i els trastorns emocionals i/o malalties mentals amb un 7,3% (1.686). Ambdós riscos socials presenten una proporció més elevada a l'ESO. S'ha de tenir en compte que aquestes problemàtiques incorporen una elevada xifra d'alumnes amb una discapacitat superior al 33%.

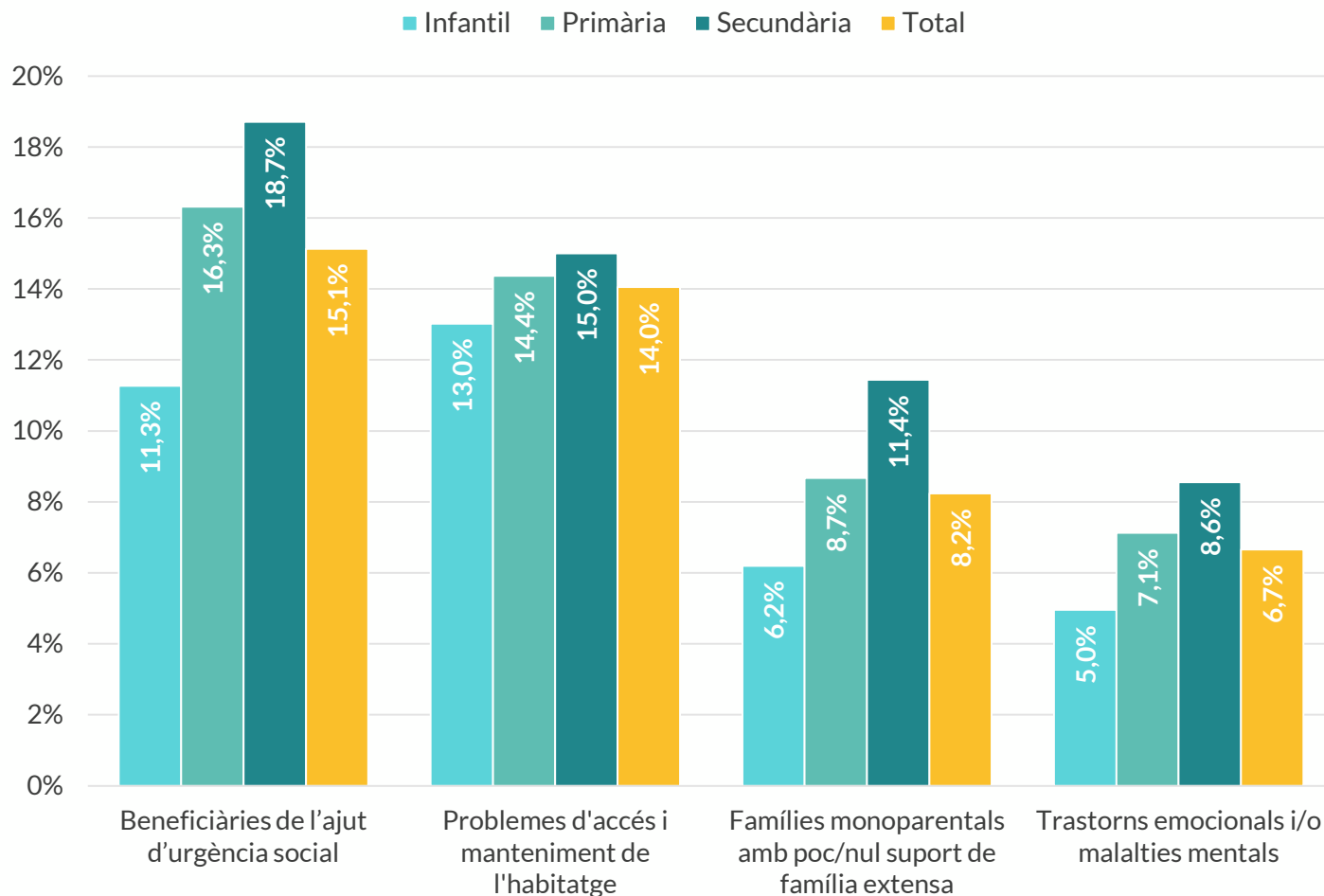
L'absentisme representa el 3,5% de l'alumnat beneficiari (799), el vestit inadequat i/o manca d'higiene l'1,1% (243) i trastorns d'alimentació l'1,2% (274).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR
CURS 2023-24**

Perfil de les famílies beneficiàries dels ajuts segons la valoració de risc social

Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades en les famílies pels serveis socials per etapa educativa. (%). Curs 2023-24

El 15,1% (3.490) de les famílies d'alumnes que han rebut una beca són beneficiàries d'un ajut d'urgència social. Els problemes d'accés i manteniment de l'habitatge afecten el 14% de les famílies (3.241). Ambdós amb més incidència l'ESO.

La proporció d'alumnes que conviuen en famílies monoparentals amb poc o nul suport de la família extensa se situa en un 8,2% (1.901). A continuació, s'observa el 6,7% (1.535) d'alumnat beneficiari que pertany a famílies on algun membre pateix trastorns emocionals i/o malalties mentals.

*Agència d'Habitatge de Catalunya

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Perfil dels centres educatius

Distribució dels ajuts concedits a centres de màxima complexitat socioeducativa (CMC) calculat segons l'Índex de complexitat socioeducativa de les etapes educatives d'infantil i de primària. Curs 2023-24

Municipis	Infantil + Primària					
	Centres CMC	Total centres	% centres CMC	Ajuts CMC	Ajuts totals	% ajuts CMC
Montcada i Reixac	2	10	20,0%	447	1.252	37,9%
Ripollet	1	11	9,1%	203	953	17,4%
Rubí	4	18	22,2%	940	2.725	34,1%
Sabadell	15	63	23,8%	2.395	7.109	33,1%
Terrassa	13	56	23,2%	2.103	7.005	32,2%
Vallès Occidental	35	249	14,1%	6.183	29.990	20,6%

Nota: més detalls sobre els Centres de Màxima Complexitat i sobre l'actualització del mètode de càlcul de l'Índex de complexitat socioeducativa dels centres al [Glossari](#).

L'objectiu de l'Índex de complexitat socioeducativa és incrementar els recursos humans i econòmics específicament per aquells centres que presenten més dificultat a l'hora de dur a terme la tasca educativa a conseqüència de la complexitat social, cultural i econòmica de l'alumnat i les seves famílies.

A la comarca hi ha 35 CMC en 5 municipis, el que representa el 14,1% del total de 249 centres. El 20,6% dels ajuts es van concedir a alumnat de CMC (6.183).

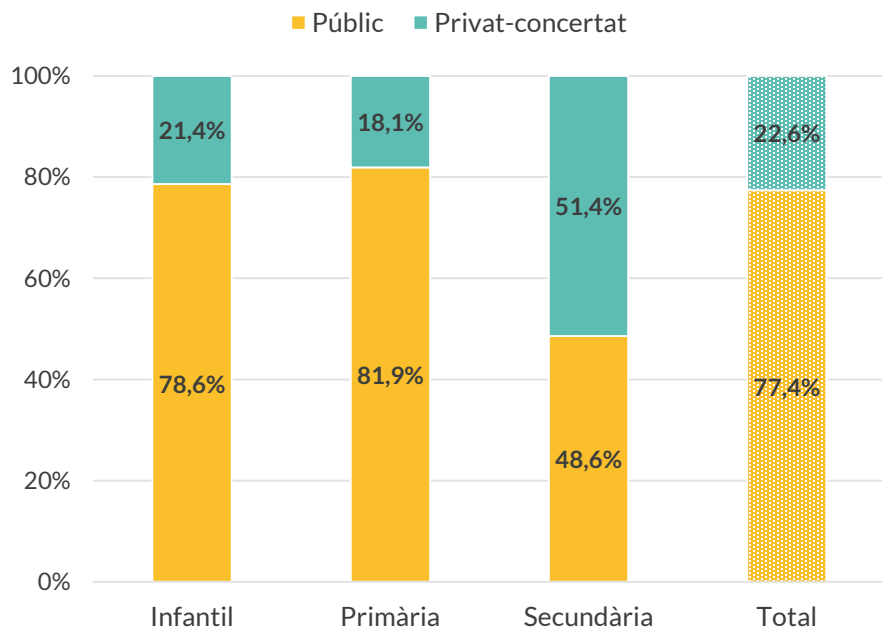
Montcada i Reixac (37,9%) i Rubí (34,1%) són els municipis amb la proporció més elevada d'ajuts concedits a CMC. Tot i que en nombres absoluts les dues capitals són les que presenten les xifres més elevades.

Característiques de les concessions d'ajuts

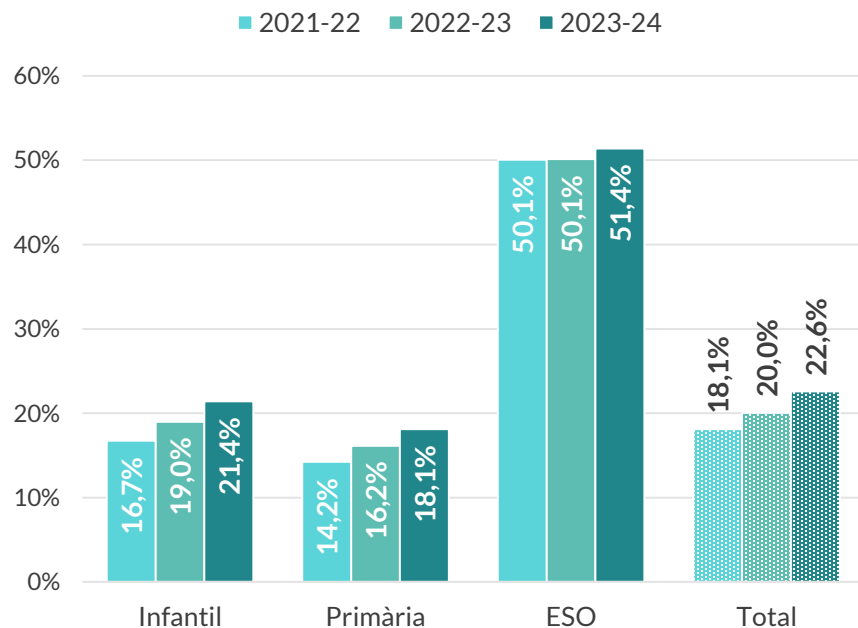
**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR
CURS 2023-24**

Perfil dels centres educatius

Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu i etapa educativa (%). Curs 2023-24

Evolució del pes dels ajuts concedits a alumnat matriculat en centres privats-concertats per etapa educativa (%). Curs 2021-22 / 2023-24

El 77,4% dels ajuts (18.433) s'han concedit a alumnat matriculat en centres educatius de titularitat pública i el 22,6% (5.396) a centres privats amb concert. L'etapa de secundària destaca perquè més de la meitat dels ajuts concedits són per alumnat matriculat a centres privats-concertats (51,4%; 1.349 ajuts), que disposen en major nombre de serveis de menjador i concentren l'alumnat amb discapacitat. En canvi, a infantil i primària la xifra el pes és molt inferior, al voltant del 20%.

El nombre d'ajuts concedits a alumnat matriculat en centres privats-concertats ha augmentat més de dos punts en els darrers tres cursos. Tot i que l'etapa de secundària és la que presenta un pes més elevat d'ajuts en centres concertats -la meitat de les concessions-, l'increment es produeix a les etapes d'infantil i de primària. Tant la d'infantil com la de primària presenten un increment similar, al voltant dels dos punts més en els darrers cursos.

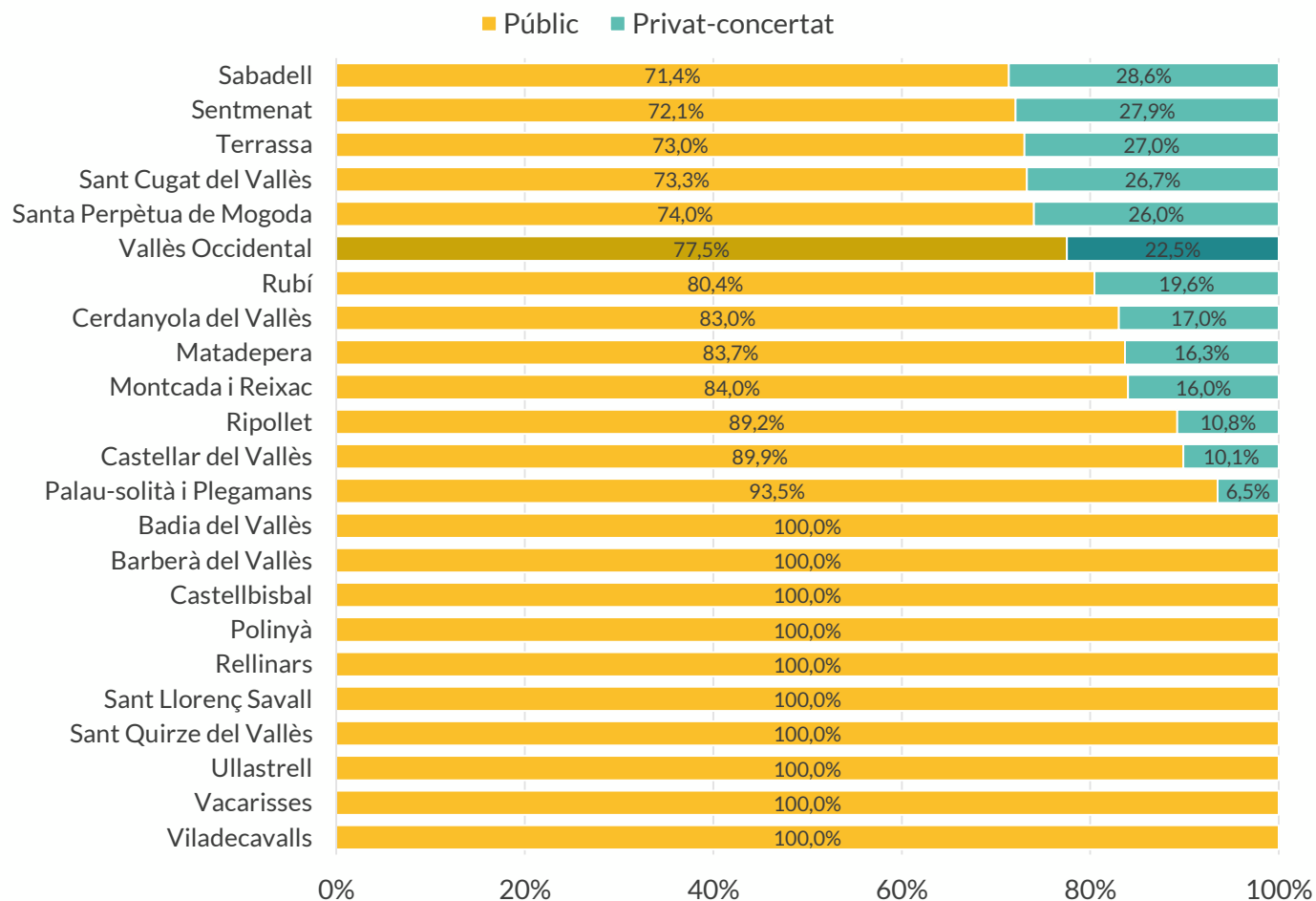
Nota: hi ha 163 alumnes matriculats en centres escolars que pertanyen a altres comarques que no tenen especificada la titularitat de l'escola o l'institut, un 0,7% del total.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Perfil dels centres educatius

Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per municipis d'escolarització (%).
Curs 2023-24

Dotze municipis de la comarca van atorgar ajuts a alumnat matriculat en centres públics i també en privats concertats; mentre que deu municipis només s'han concedit ajuts a alumnes escolaritzats en centres públics.

La proporció més elevada la presenta Sabadell, on gairebé 3 de cada 10 alumnes amb ajut atorgat estava matriculat a centres de titularitat concertada (28,6%; 2.032 alumnes). A continuació, se situen Sentmenat, amb el 27,9% en centres privats-concertats (31 alumnes) i Terrassa, amb el 27% (1.862).

Per sobre de la xifra comarcal, també se situen Sant Cugat del Vallès, amb el 26,7% (359) i Santa Perpètua de Mogoda amb el 26% (132).

Característiques de les denegacions

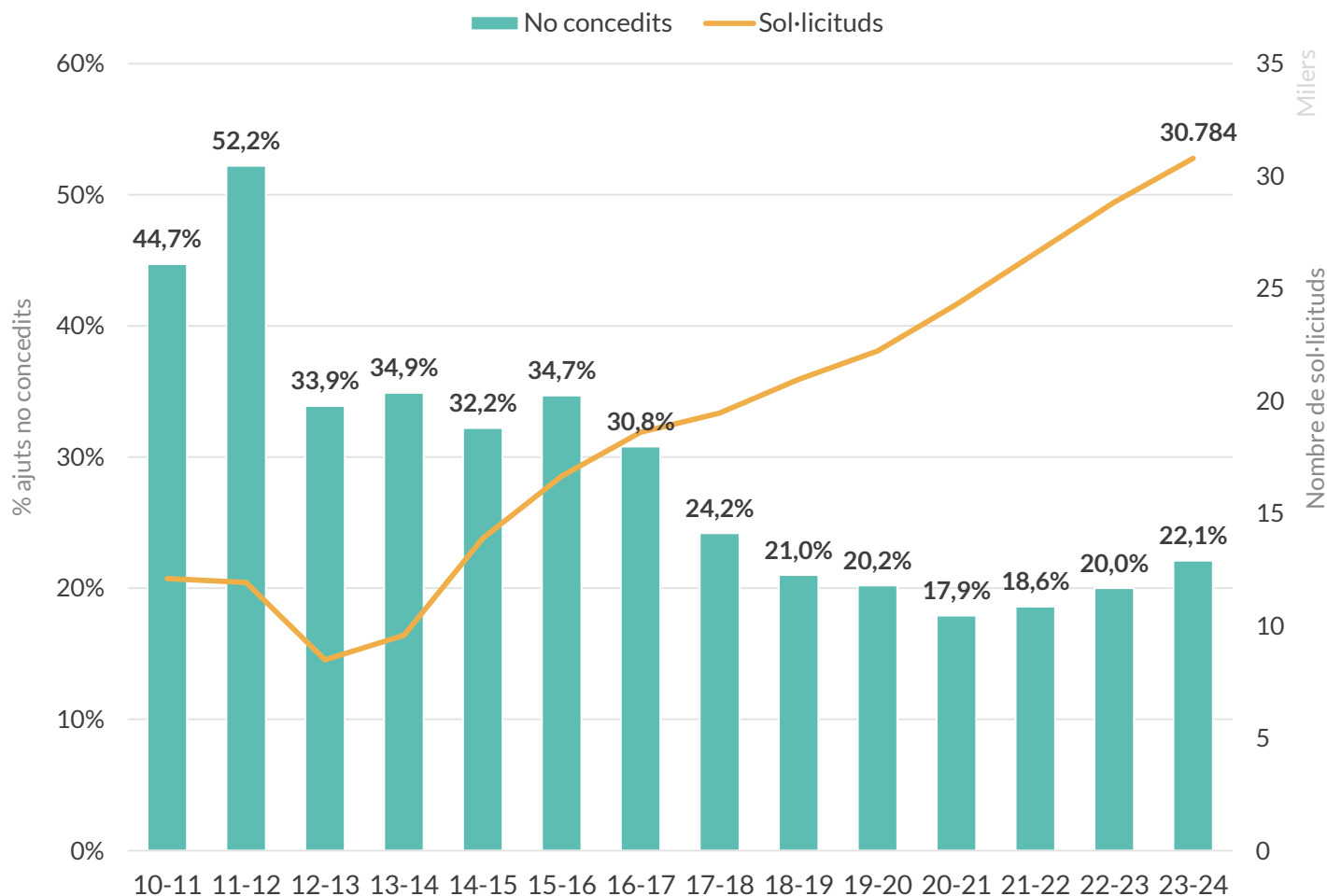
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Evolució del pes relatiu dels ajuts no concedits (%) i del nombre de sol·licituds (milers). Curs 2010-11 / 2023-24

Durant el curs 2023-24 es van sol·licitar 30.784 ajuts, dels quals no es van concedir 6.794, el 22,1% del total. El pes relatiu dels ajuts no concedits ha augmentat per tercer any consecutiu. Tanmateix, s'ha de tenir en compte que el nombre de sol·licituds ha augmentat de manera progressiva en els darrers 10 cursos. A més, el pes de les no concessions del curs 2023-24 encara se situa a molta distància de les xifres anteriors al curs 2016-17.

La davallada del curs 2017-18, va ser deguda a l'equiparació del llindar econòmic per rebre els ajuts amb el llindar de pobresa que estima l'Idescat.

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Distribució dels ajuts no concedits segons motiu de la denegació. Curs 2023-24

Tipus	Ajuts no concedits	
	Nombre	%
Denegats	6.356	93,5%
Supera renda familiar	6.008	88,4%
Supera capital mobiliari	196	2,9%
Supera llindar finques urbanes	128	1,9%
Supera volum de negoci	24	0,4%
No processats	440	6,5%
Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT*	314	71,4%
No processats	126	28,6%
Total no concedits	6.796	100%

*Agència Estatal d'Administració Tributària

Nota: la classificació de "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT" són sol·licituds que no disposen de les dades de creuament de la renda, perquè donen error en la identificació personal (DNI o NIE) i es fa un requeriment a la família. En cas que no es respongui, es tanca l'expedient de l'ajut i consta com a "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT".

Dels 6.794 ajuts que no es van concedir pel curs 2023-24, el 93,5% van ser denegats (6.356 ajuts) i el 6,5% no es van processar (440).

El 88,4% (6.008) del total dels ajuts denegats superaven la renda familiar. A molta distància, se situen les denegacions per superar el capital mobiliari amb el 2,9% (196) i les que superaven el llindar de finques urbanes amb l'1,9% (128).

Tanmateix, el 71,4% (314) dels ajuts que no es van processar va ser degut al fet que la sol·licitud es va quedar pendent de càlcul per irregularitats amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) i la família no va presentar la documentació requerida.

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Distribució dels ajuts denegats per superar el llindar de renda segons tipologia d'unitat familiar.
Diferència entre el llindar màxim de renda i la renda familiar segons trams. Curs 2023-24

Tipologia d'unitats familiars	Ajuts denegats	% total ajuts denegats	Llindar màxim renda familiar Garantit 70% (euros)	% Ajuts denegades Diferència llindar màxim - renda familiar					
				Menys del 5%	Entre 5% i 10%	Entre 10% i 15%	Entre 15% i 20%	Entre 20% i 25%	Més de 25%
1 adult i 1 infant	454	7,6%	14.775,30	11,5%	10,1%	9,0%	8,4%	8,4%	52,6%
1 adult i 2 infants	421	7,0%	18.185,00	10,9%	15,0%	12,6%	10,9%	9,3%	41,3%
2 adults i 1 infant	206	3,4%	20.458,10	18,4%	17,5%	12,6%	4,9%	6,3%	40,3%
2 adults i 2 infants	57	0,9%	23.867,80	21,1%	17,5%	7,0%	3,5%	3,5%	47,4%
2 adults i 3 infants	8	0,1%	27.277,50	25,0%	12,5%	62,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Resta*	4.862	80,9%	-	10,6%	9,6%	8,2%	7,4%	6,1%	58,0%
Total	6.008	100,0%	-	11,0%	10,4%	8,8%	7,6%	6,5%	55,6%

Nota: la renda familiar es calcula d'acord amb els criteris establerts de la convocatòria corresponent.

*La categoria de 'Resta' incorpora diverses tipologies de família: una persona adulta amb més de tres infants, dues persones adultes amb més de tres infants i famílies que conviuen amb una o més d'una persona adulta no sustentadora.

Dels ajuts denegats per no complir els requisits econòmics (6.008), un 11%% de les unitats familiars sol·licitants presentaven una renda familiar que superava el llindar en una quantia inferior al 5% (513 sol·licituds) i un 10,4% el superava amb una diferència d'entre el 5% i el 10% (469 sol·licituds).

Més de la meitat d'aquest tipus de denegacions (55,6%) superen el llindar de renda establert per la convocatòria en més d'un 25%, un total de 3.341 sol·licituds.

Cal tenir en compte que els llindars màxims de renda familiar són els mateixos que els definits per l'Idescat com a llindars de risc de pobresa per a l'any 2020.

Taxa d'incidència

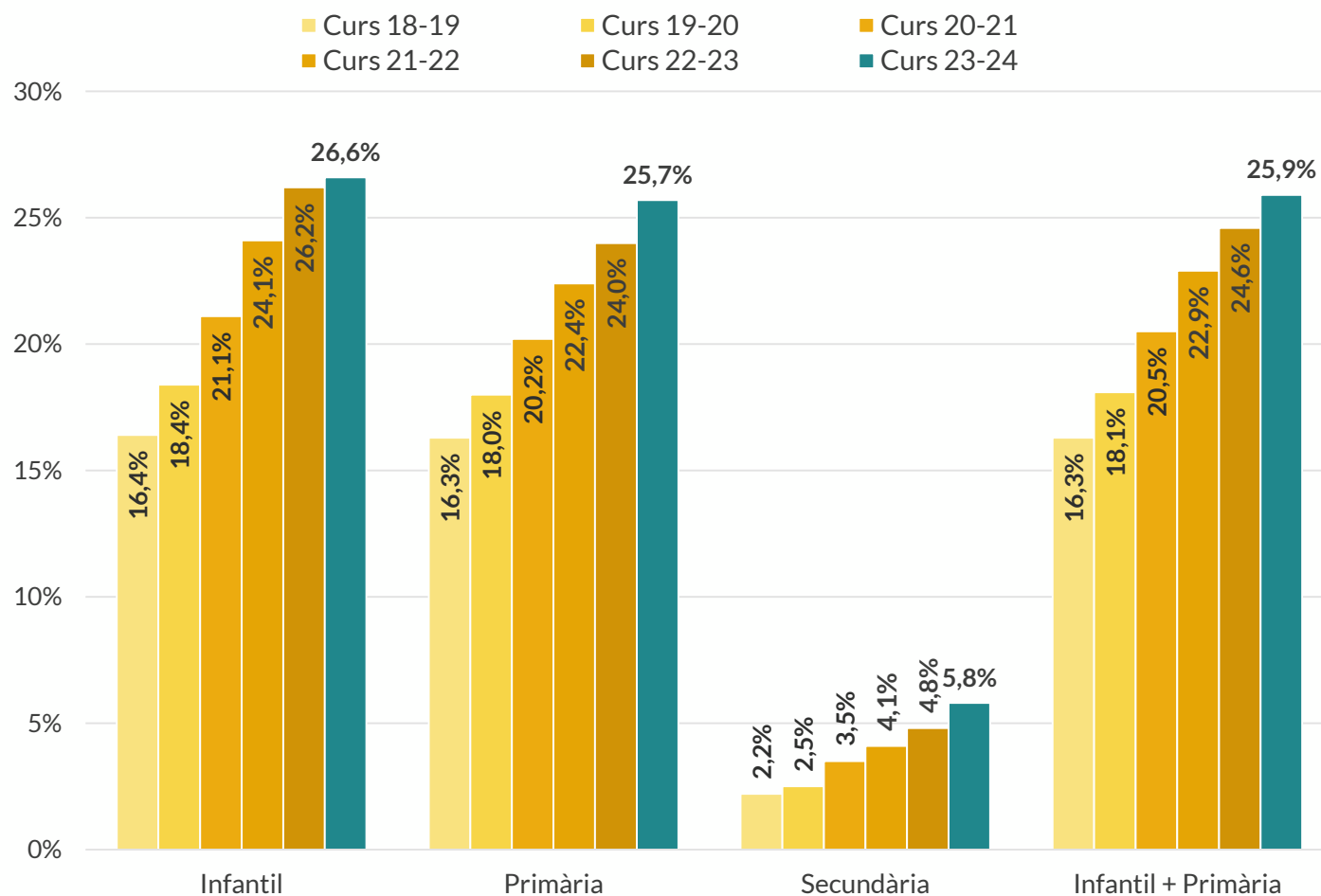
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Evolució de la taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons etapa educativa (%). Curs 2018-19 / 2023-24

Nota: més detalls sobre la definició de la taxa d'incidència al [Glossari](#) i sobre la metodologia a [Fonts i indicadors](#).

La taxa d'incidència de la comarca mesura la proporció d'alumnat escolaritzat a infantil i primària en relació amb el total d'alumnat matriculat. Aquesta ha tornat a augmentar respecte del curs passat i arriba a un 25,9% de l'alumnat, més d'un punt superior al curs anterior (24,6%).

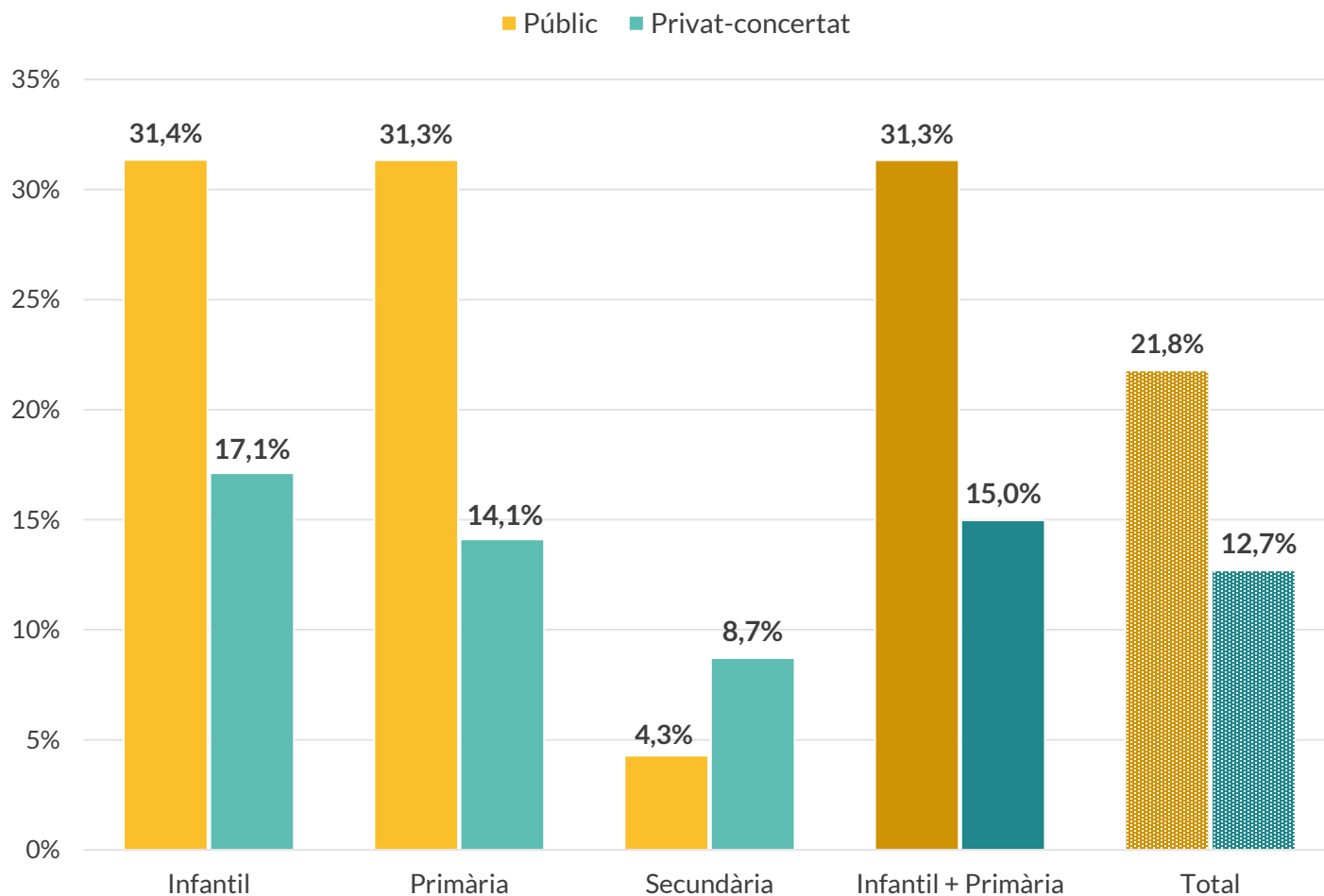
La incidència s'ha incrementat a totes les etapes. La d'infantil és on les beques tenen una incidència més important (26,6%), mig punt superior respecte al curs anterior. La taxa de primària (25,7%) ha augmentat en més d'un punt i mig.

Tot i que la incidència dels ajuts és molt baixa a secundària, la taxa arriba a un 5,8% i s'ha incrementat de manera progressiva durant els darrers cursos.

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons titularitat del centre escolar i etapa educativa (%).
Curs 2023-24

A infantil i primària 3 de cada 10 alumnes matriculats en centres públics són beneficiaris d'un ajut del menjador (31,3%). En canvi, en centres de titularitat concertada la taxa cau fins al 15%, una diferència de la pública a la concertada de més de 16 punts. Cal destacar, que la taxa dels centres concertats ha augmentat 4 punts en dos cursos.

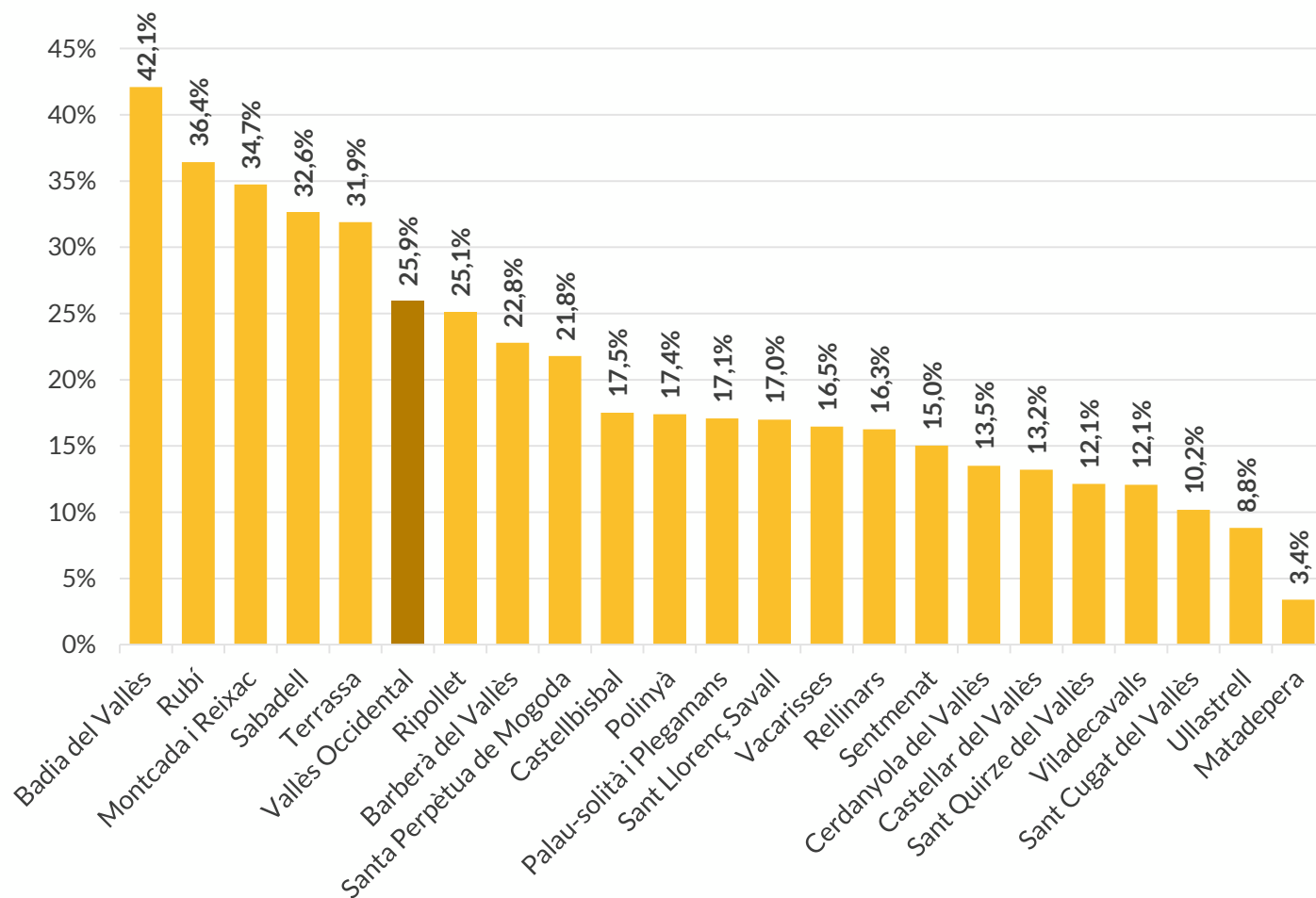
L'etapa educativa de secundària és l'única que presenta una taxa d'incidència superior en els centres privats-concertats (8,7%) que en els públics (4,3%), a causa de la menor oferta de servei de menjador en aquests últims. La diferència és de més de quatre punts percentuals, molt inferior a la resta d'etapes.

En el cas d'infantil, la diferència entre les taxes se situa al voltant dels 14 punts percentuals, mentre que a primària és de més de 17 punts percentuals.

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària) (%). Curs 2023-24

Badia del Vallès presenta la taxa d'incidència més elevada amb un 42,1%, és a dir, 4 de cada 10 alumnes d'infantil i primària matriculats en centres escolars d'aquest municipi se'ls ha concedit un ajut de menjador.

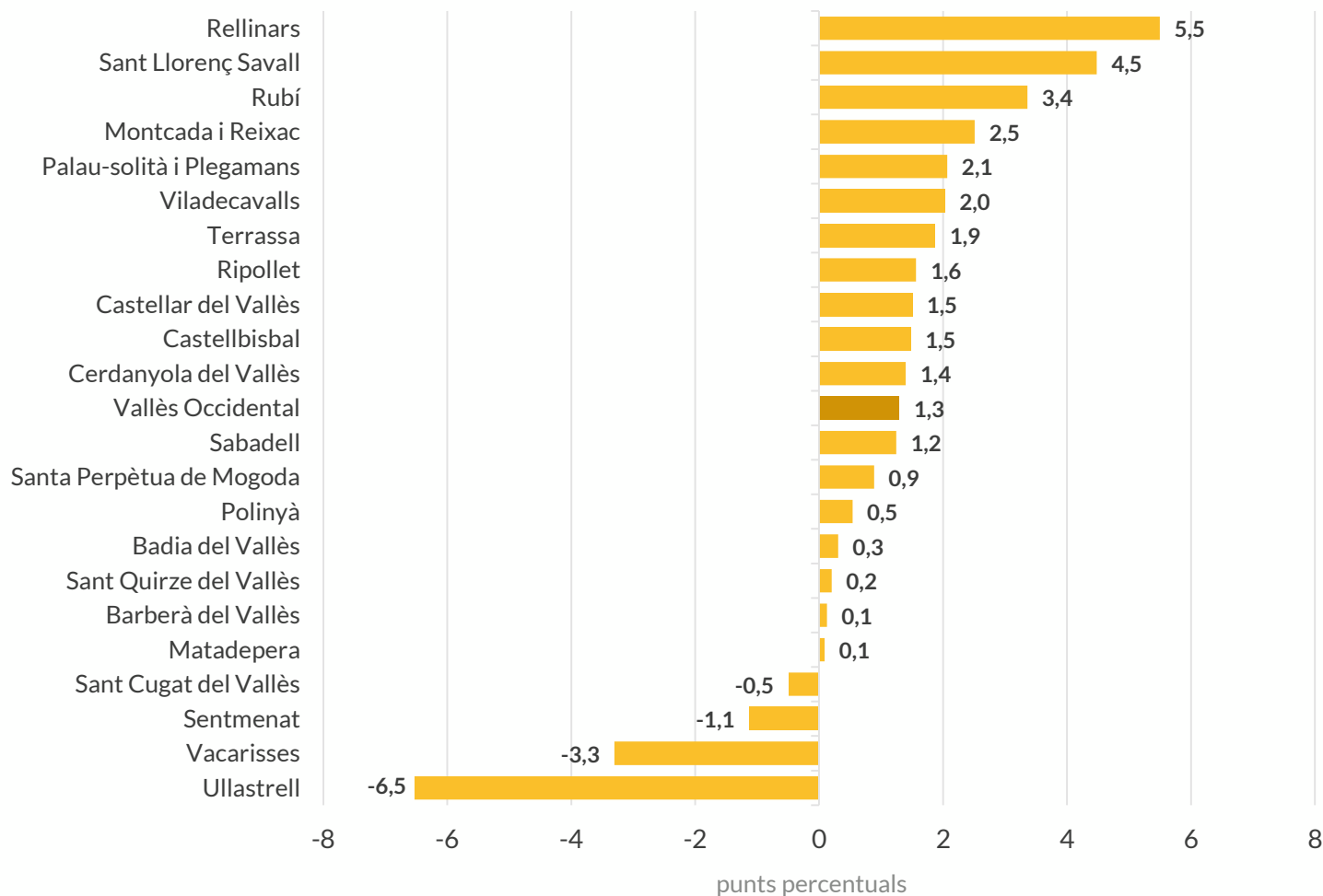
Rubí (36,4%), Montcada i Reixac (34,7%), Sabadell (32,6%) i Terrassa (31,9%) presenten una incidència alta dels ajuts entre la seva població escolar, per sobre de la mitjana comarcal (25,9%).

Set municipis se situen per sota del 15% d'incidència dels ajuts de menjador i només dos per sota del 10%. Destaca Matadepera (3,4%) per tenir un valor molt inferior a la resta de municipis.

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Variació interanual de la taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària). Curs 2022-23 / 2023-24

Rellinars i Sant Llorenç Savall són els municipis que augmenten anualment més intensament la taxa d'incidència, amb un increment de 5,5 punts percentuals i 4,5, respectivament. Rubí també presenta un increment més notable que la resta de municipis, de 3,4 punts.

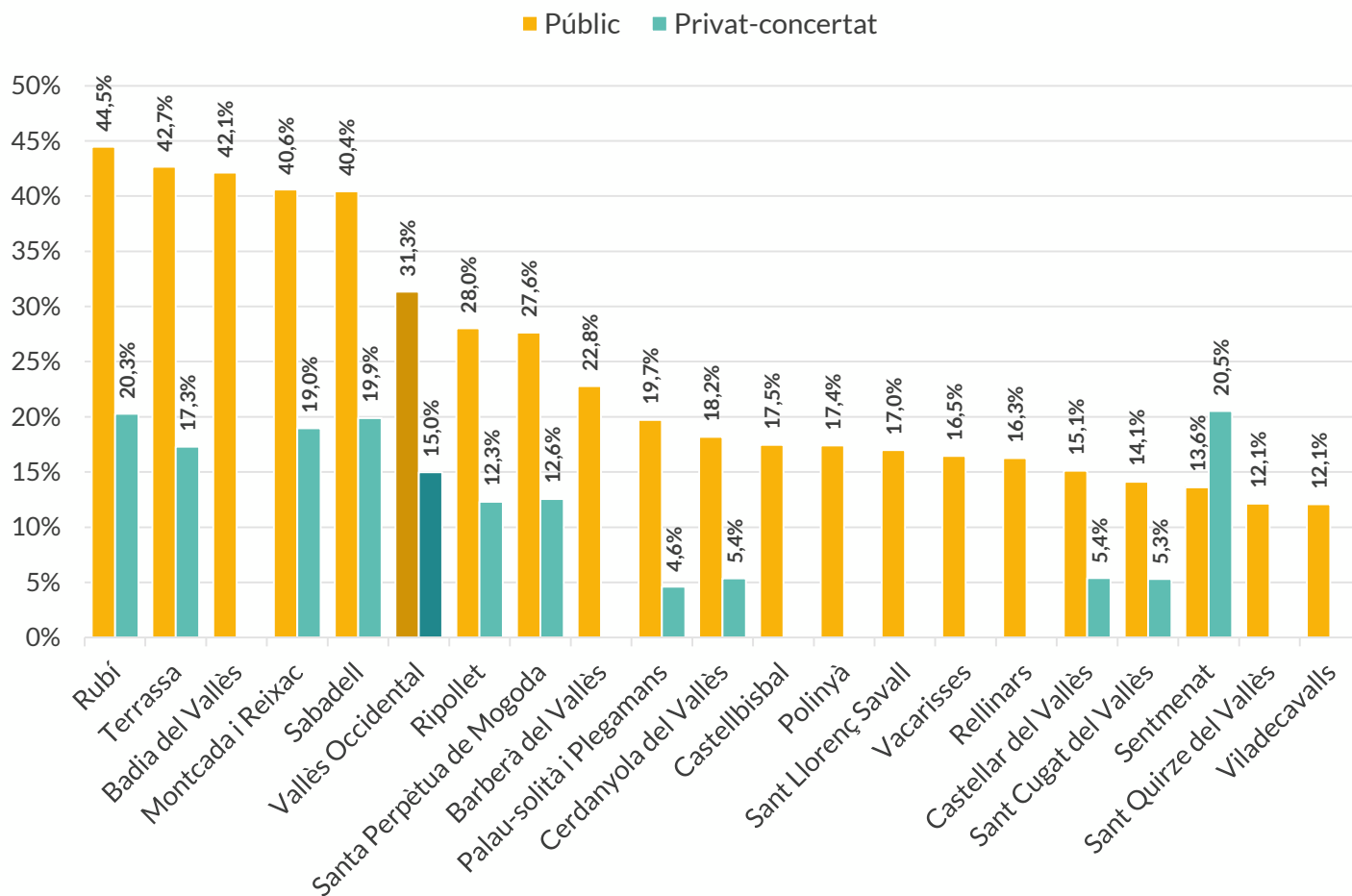
Per sobre dels 2 punts de creixement també se situen Montcada i Reixac (+2,5 p.p.), Palau-solità i Plegamans (+2,1 p.p.) i Viladecavalls (+2 p.p.).

Quatre municipis han reduït la taxa d'incidència respecte del curs 2022-23. Entre ells destaquen Ullastrell (-6,5 p.p.) i Vacarisses (-3,3 p.p.), tot i que amb un menor nombre de concessions que la resta de municipis. Entre els de major població destaca la reducció de Sant Cugat del Vallès (-0,5 punts).

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2023-24

Taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària) per titularitat del centre escolar (%). Curs 2023-24

Les diferències de la taxa d'incidència entre els centres públics i els privats-concertats es produeix a gairebé tots els municipis de la comarca amb escoles amb concert. S'ha de tenir en compte que els resultats de la taxa poden variar respecte als totals, atès que per motius de localització de la titularitat del centre els càlculs es realitzen amb els municipis d'escolarització i no de residència.

Terrassa és el que presenta una diferència més elevada entre les taxes, la dels centres públics és més de 25 punts percentuals superior a la dels privats-concertats. A poca distància se situa el municipi de Rubí, amb una diferència superior als 24 punts i Montcada i Reixac al voltant dels 22.

Sentmenat és l'únic municipi de la comarca que té una taxa superior per als centres privats, amb 7 punts percentuals de diferència.

The background of the slide features a warm, yellow-toned photograph of a desk. In the center, a stack of two books is topped with a single apple. To the right, several wooden alphabet blocks are stacked, with the letters 'A' and 'B' visible. In the foreground, a white envelope and two pencils are partially visible on the desk surface.

Conclusions

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Conclusions

Críteris d'adjudicació dels ajuts individuals de menjador

- Durant el curs 2023-24 s'ha **incrementat de manera notable les famílies que tenen sufragat tot el cost del menjador**. Per primera vegada, els ajuts concedits del 100% del preu de l'àpat superen els ajuts atorgats parcials, és a dir, els que cobreixen el 70%. Del total d'ajuts concedits al Vallès Occidental (29.990), el 55,6% són del tram garantit del 100% (13.348), **set vegades més que un curs enrere**, quan la proporció era del 8,1% (1.875). Aquest augment és causat pel canvi de criteris d'adjudicació, ja que no és necessari acreditar situacions específiques de la unitat familiar a través d'un informe dels serveis socials. D'aquesta manera, es beneficia l'alumnat més vulnerable, atès que el copagament poden representar una càrrega significativa per a moltes famílies i, a més, es redueix la càrrega de feina dels serveis socials.
- Tanmateix, aquesta revisió dels criteris fa palesa la **situació de precarietat econòmica de moltes famílies** de la comarca. Amb el nou criteri d'atorgament del 100% de l'ajut s'ha d'acreditar una renda familiar del 50% del llindar establert per a la concessió dels ajuts del 70%, que correspon al llindar de pobresa de l'any 2020. Aquest fet ha propiciat un increment sense precedents del nombre de famílies que tenen garantit el total del cost del servei de menjador: de les 13.348 beques atorgades del 100%, el 93,7% van acreditar tenir una renda familiar per sota del llindar establert. En el cas de la tipologia de famílies amb un nombre més elevat de concessions (dues persones adultes sustentadores i dos infants) és d'11.934 euros a l'any; i de 7.388 euros a l'any per a les d'una persona adulta sustentadora i un infant.
- Les dades de les denegacions d'ajuts individuals de menjador per superar l'import de renda familiar indiquen que **dos de cada deu sol·licituds denegades per superar el nivell de renda sobrepassaven en menys del 10% el llindar establert a la convocatòria**. La situació es veu agreujada pel fet que els càlculs es realitzen amb el nivell de renda de l'any anterior (2022) i el llindar de pobresa d'un altre any diferent (2020), que no s'ha actualitzat en els tres darrers cursos. Això mostra que el sistema d'ajudes no està arribant a famílies que viuen en situació de precarietat amb ingressos que oscil·len entorn de la línia de pobresa (Educo, 2022b). Tot i que, que Catalunya és una de les poques comunitats autònomes que utilitza llindars de risc de pobresa autonòmics per avaluar les sol·licituds dels ajuts, fet que beneficia a més alumnes vulnerables (Educo, 2023).

Conclusions

Increment del nombre d'ajuts i de la taxa d'incidència

- La **taxa d'incidència dels ajuts de menjador continua augmentant** de manera progressiva en els darrers anys. En el curs 2018-19 un 16% de l'alumnat d'infantil i primària se'ls va concedir un ajut, mentre que sis cursos després, és més d'un quart de l'alumnat del Vallès Occidental (26,1%). El que es tradueix en un augment d'aproximadament 7.500 alumnes amb un ajut atorgat. A més, la taxa d'incidència dels ajuts de menjador ens mostra que hi ha **importants diferències socioeconòmiques entre els municipis** de la comarca. S'observa una distància de més de 43 punts percentuals, entre el que registra la taxa més alta, amb el 45% de l'alumnat resident al municipi amb ajut concedit, fins al que presenta la més baixa, al voltant del 2%. Tanmateix, la taxa d'incidència s'ha incrementat de manera progressiva en la majoria dels municipis de la comarca.
- L'evolució creixent de les sol·licituds i de la concessió d'ajuts individuals de menjador, com la de la taxa d'incidència són indicadors que ens aproximen a l'**agreujament de la situació de risc de pobresa de les famílies** de la comarca. Les dades aportades no només ens ajuden a quantificar la població que pateix vulnerabilitat econòmica (la major part dels alumnes amb ajut atorgat conviuen en famílies amb una renda familiar per sota del llindar de pobresa), també ens proporcionen una panoràmica de les **famílies que pateixen exclusió social**, aportant informació sobre les problemàtiques que se superposen amb la situació de risc de pobresa monetària. Els canvis en els criteris de concessió i una major conscienciació i accessibilitats als ajuts poden ser factors que intervinguin en aquest increment progressiu del nombre de sol·licituds i atorgaments.
- El [Plan de Acción Estatal para la Implementación de la Garantía Infantil Europea \(2022-2030\)](#) del Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030 incorpora mesures específiques per a complir les recomanacions europees. Entre elles, incrementar el finançament i la cobertura dels ajuts de menjador i simplificar els procediments de la seva sol·licitud. Així com, estendre el servei de menjador a centres infantils, de primària, de secundària i d'altres estudis postobligatoris, prioritzant aquells amb especial complexitat. Si s'entén el **temps de l'escola com un sol projecte** que incorpori els diferents moments del dia amb la resta d'activitats -estudi, descans, etc.- seria necessari tenir una proposta integradora també, pel servei de menjador.

Conclusions

Ajuts individuals del menjador a l'etapa escolar de l'ESO

- Més de 3 de cada 10 alumnes d'infantil i primària dels centres públics és beneficiari d'un ajut del menjador (31,3%). En canvi, en centres de titularitat privada-concertada la taxa cau fins al 15%. Aquest fet fa palès que la **segregació socioeconòmica dels centres també està relacionada amb la segregació per origen**. Per aquest motiu, prenen importància les **polítiques per promoure l'equitat en el sistema educatiu**, com el [Pacte contra la segregació escolar a Catalunya](#) (El Síndic, 2018), que busca distribuir de manera més equitativa als estudiants amb necessitats educatives especials, provinents d'entorns desfavorits o de minories, entre els diferents centres educatius.
- Malgrat l'increment progressiu de la proporció dels ajuts concedits a alumnat d'ESO, es repeteix la situació dels **centres de secundària, on la majoria no disposen del servei de menjador** per poder servir àpats. Com a conseqüència, una gran part de l'alumnat de 6è, en passar a secundària, no té la possibilitat d'accedir a un ajut de menjador. Encara que els instituts públics acostumen a escolaritzar la major part de l'alumnat vulnerable, alguns no disposen de les instal·lacions adequades. A la comarca, l'ESO és l'única etapa escolar on la taxa d'incidència dels centres concertats és més elevada que la dels públics i la meitat de les concessions d'aquesta etapa són per alumnes en centres privats-concertats. De manera que, per a **l'augment de la cobertura del servei es necessiten recursos per al cost de l'àpat, però també per a infraestructures** (Educo, 2022a).
- Segons, l'informe de la Fundació Bofill (2023), aquest tipus de beques atorgades segons el nivell de necessitat de l'alumne i de la família a la secundària poder servir com a **mecanisme per a reduir a desadhesió escolar i per incentivar la millora dels resultats educatius**. L'extensió de les beques a secundària és crucial per a assegurar l'equitat educativa i especialment en aquesta etapa on l'alumnat s'enfronta a majors desafiaments educatius i personals. Per aquest motiu, és important que s'ajustin els criteris dels sistemes de concessió perquè incloguin l'alumnat d'aquesta etapa que pateix una situació familiar de risc de pobresa i tinguin accés a serveis bàsics, com el menjador escolar (Educo, 2023).

The background of the page is a warm-toned photograph of a desk. In the center, a stack of three books is visible, with a dark, textured apple resting on top of the middle book. To the right, a stack of three wooden alphabet blocks is shown, with the top block displaying the letter 'A' and the middle block displaying 'B'. The lighting is soft and directional, creating a professional and educational atmosphere.

Glossari

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Llindar de risc de pobresa

El concepte de pobresa utilitzat és el de pobresa relativa o bé el risc de pobresa. Es parteix de la base que la població pobra o en risc de pobresa és tota aquella la renda de la qual cau per sota d'un llindar de risc de pobresa. S'ha considerat com a indicador del nivell de vida mitjà un valor central de la distribució de la renda com és la mediana. El llindar s'ha establert en el 60% del valor de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de les persones. La taxa de risc de pobresa és el percentatge de persones que queden per sota d'aquest llindar. Els llindars dependran de la dimensió i composició de les llars.

Valoració per part dels Serveis Socials per necessitat social greu

Per determinar una situació de risc social igual a 10 punts i situació de risc social greu igual a 15 punts serà preceptiu que l'alumnat sol·licitant estigui en seguiment per part dels serveis socials municipals, mitjançant el qual s'acreditarà l'existència d'una necessitat social greu d'aquesta família. És necessari que l'alumnat estigui inclòs en un pla d'intervenció o de treball per risc d'exclusió social.

Inseguretat alimentària

Situació en què un grup de persones no té accés a aliments innocus i nutritius suficients, ja sigui per motius econòmics o físics, per a satisfer les seves necessitats alimentàries i energètiques i portar a terme una vida sana i activa.

Garantia Infantil Europea

Mesura destinada a combatre la pobresa infantil i les seves conseqüències dins de la Unió Europea que prendrà la forma de Recomanació del Consell de la Unió Europea. La Garantia Infantil s'emmarca dins d'una perspectiva més àmplia de drets de la infància: és un dels instruments principals de l'Estratègia Europea de Drets de la Infància i del Pla d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials. L'objectiu d'aquesta mesura és garantir que tots els nens, nenes i adolescents de la Unió Europea tinguin accés en igualtat de condicions a sis drets bàsics: educació i cura infantil, educació i activitats extraescolars, almenys un menjar saludable per dia lectiu, salut, habitatge adequat i nutrició saludable.

Alumnat amb dificultats per l'adaptació social

Alumnat nouvingut, amb problemàtiques de retraïment, aïllament, pors, agressivitat, manifestacions conductuals o comportaments sexuals inadequats a l'edat del menor, conductes i/o activitats predelinquencials, etc. Aquesta problemàtica es valora per part del seguiment dels Serveis Socials per determinar el risc d'exclusió social.

Família extensa

És l'estructura familiar de caràcter tradicional composta per dues o més generacions i que conviu en la mateixa llar amb la seva descendència.

Famílies amb problemes d'accés i manteniment de l'habitatge

Famílies amb manca d'habitatge, desnonament, amuntegament, estada en centre d'acollida, etc.

Subvencions per al pagament del lloguer de l'Agència Catalana d'Habitatge

Són subvencions per facilitar l'accés i la permanència en un habitatge en règim de lloguer a sectors de població en risc d'exclusió social. Per rebre la subvenció han de ser persones físiques que siguin titulars d'un contracte de lloguer de l'habitatge que constitueixi el seu domicili habitual i permanent, en el territori de Catalunya. Aquesta persona ha d'estar empadronada al domicili i no 'accepten contractes de lloguer entre persones que tinguin parentiu. S'estableixen uns límits màxim i mínim d'ingressos que es ponderen segons el nombre de membres de la unitat de convivència i la localització de l'habitatge. En cap cas els ingressos de la unitat de convivència podran ser inferiors al lloguer de l'habitatge.

Ajuts d'urgència social

Tenen l'objectiu de pal·liar necessitats socials bàsiques i econòmiques de les famílies de manera puntual i urgent, però també contempen que a mig i llarg termini es pugui incidir en la consecució de l'autonomia personal de les mateixes i afavorir la seva inclusió social convertint-se en el principal recurs dels serveis socials per fer front a les problemàtiques socio-econòmiques de les famílies. Les prestacions poden tenir diferents modalitats: ajuts per alimentació i necessitats bàsiques de subsistència, alimentació infantil, higiene i lactància, ajuts per a roba i calçat.

Índex de complexitat socioeducativa dels centres – Centres de màxima complexitat (CMC)

El Departament d'Educació classifica els centres educatius en funció de la seva complexitat socioeducativa. L'objectiu d'aquest tipus de catalogacions és incrementar els recursos humans i econòmics específicament per aquells centres que presenten més dificultat a l'hora de dur a terme la tasca educativa a conseqüència de la complexitat social, cultural i econòmica de l'alumnat i les seves famílies. Pel curs 2021-22 es va realitzar una [actualització de la classificació dels centres](#) segons la complexitat socioeconòmica amb dades del curs 2018-2019 i s'ha introduït una nova metodologia de classificació que introdueix altres aspectes respecte a les anteriors, el mètode Keener. Aquest mètode permet classificar els centres, encara que no es tingui tota la informació; tractar la influència dels indicadors de manera agrupada en quatre criteris de complexitat instrucció, ocupació, immigració i necessitats de l'alumnat; ponderar la contribució de cada criteri en el càlcul de l'índex de complexitat i l'eliminació d'indicadors confusos. Actualment, l'índex de complexitat es calcula amb dades referides a l'alumnat i a les seves famílies: nivell d'instrucció, nivell d'ocupació, alumnat amb nacionalitat no espanyola, origen de l'alumnat de zones en desenvolupament, pars i mares fora d'Espanya, alumnat NESE (necessitats específiques de suport educatiu), alumnat de nova incorporació i base de cotització nul·la. Els centres classificats de màxima complexitat socioeducativa es poden trobar en la [Resolució EDU/819/2022](#) del Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Taxa d'incidència

És la relació entre el nombre total d'alumnes d'un determinat nivell escolar que són receptors/es d'algun tipus d'ajut individual de menjador respecte al nombre total d'alumnes matriculats/des al mateix nivell escolar. Aquest s'expressa com un percentatge de 0 a 100 on el 0 és que no hi ha cap alumne receptor d'ajut individual de menjador i 100 que tot l'alumnat matriculat al nivell escolar és receptor d'un ajut individual de menjador.

Tipologies d'unitats familiars

- Família nombrosa general:
 - Un o dos ascendents i 3 fills/es o més (menors de 21 anys o fins a 25, si cursen estudis oficials i conviuen amb els ascendents, siguin comuns o no.
 - Un o dos ascendents amb dos fills/es, siguin comuns o no, sempre que al menys un d'aquests fills/es tingui reconeguda una discapacitat igual o superior al 33% o estigui incapacitat per treballar.
 - Un o dos ascendents amb dos fills/es, siguin comuns o no, quan tots dos ascendents tinguin reconeguda una discapacitat igual o superior al 33%, cadascun d'ells/es, o almenys un d'ells/es tingui un grau de discapacitat igual o superior al 65%, o estiguin incapacitats/des per treballar.
- Família nombrosa especial:
 - Cinc infants o més.
 - Quatre infants dels quals almenys tres siguin de part, adopció, acolliment o pre-adopció múltiple.
 - Quatre infants en el cas que els ingressos anuals de la unitat familiar, dividits pel nombre de membres que la componen, no superin el 75% de l'Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) vigent.

Nota: Cada fill/a amb discapacitat o incapacitat/da per treballar computarà com a dos per determinar la categoria.

- Família monoparental general: Formada per un o més descendents de 21 anys, o de 26 si estudien, que conviuen amb una sola persona i dependent econòmicament. Podem estar formades per:
 - Una persona progenitora i 1 o 2 descendents que conviuen amb altres persones amb les quals no tenen un vincle matrimonial ni formen una unió estable de parella.
 - Una persona vídua o en situació equiparada amb fills/es a càrrec.
 - Una persona separada o divorciada que té la guarda dels seus fills/es i que compleix algun dels requisits següents: no percebre la pensió d'aliments fixada judicialment, percebre la pensió per un import inferior al 50% de l'IRSC (índex de renda de suficiència de Catalunya) per cada infant; en el cas que la persona hagi patit abandonament o violència masclista; o en el cas que un progenitor tingui infants a càrrec i que l'altre progenitor estigui empresonat o hospitalitzat o en altres situacions similars durant un any o més.
- Família monoparental especial:
 - Famílies monoparentals amb dos fills o més.
 - Famílies monoparentals en les quals el progenitor o un fill/a tingui reconeguda una discapacitat o estigui incapacitat per treballar.

Fonts i indicadors

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Descripció i evolució del programa

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Llindars de renda familiar per percebre l'ajut del menjador	Bases reguladores dels Ajuts Individuals de Menjador	Llindars de renda familiar per percebre l'ajut del menjador segons tipologia de la llar i trams garantits	Curs 2021-22 – Curs 2023-24
Llindar de risc de pobresa	Enquesta de Condicions de Vida. Idescat	Llindar de risc de pobresa per composició de la llar	2019 – 2023
Infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució d'infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social per curs (%)	Curs 2015-16 – Curs 2023-24
Principals resultats del programa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Nombre i distribució dels ajuts sol·licitats, concedits i denegats segons motiu de denegació (%)	Curs 2023-24
Sol·licituds rebudes i ajuts concedits	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució del nombre de sol·licituds rebudes i variació dels ajuts concedits per curs (%)	Curs 2010-11 – Curs 2023-24

Característiques de les concessions d'ajuts

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts concedits per tipus d'ajut	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts concedits per tipus d'ajut (%)	Curs 2015-16 – Curs 2023-24
Ajuts concedits segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts concedits segons etapa educativa (%)	Curs 2017-18 – Curs 2023-24
Nombre, pes relatiu i variació interanual dels ajuts concedits per municipi	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Nombre total, pes relatiu dels ajuts concedits i variació interanual absoluta i relativa per municipi	Curs 2023-24
Ajuts concedits per municipis segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per municipis segons etapa educativa (%)	Curs 2023-24

Característiques de les concessions d'ajuts

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts concedits segons tipologia de família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Criteris estadístics.	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons tipologia d'unitat familiar	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Criteris administratius.	Curs 2023-24
Ajuts concedits per sexe de l'alumnat beneficiari	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per sexe de l'alumnat beneficiari segons etapa educativa (%)	Curs 2023-24
Ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat beneficiari	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat beneficiari segons etapa educativa (%)	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons situacions de risc social de l'alumnat	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades pels Serveis Socials	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons situacions de risc social de la família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades pels Serveis Socials	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons centres de màxima complexitat socioeducativa (CMC)	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental i Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya	Nombre i distribució dels CMC (%) i nombre i distribució dels ajuts concedits a CMC (%)	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre escolar per etapa educativa	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per nivell escolar	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre escolar per nivell escolar	Curs 2023-24
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per municipis	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per municipis	Curs 2023-24

Característiques de les denegacions

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts no concedits	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució del pes dels ajuts denegats	Curs 2010-11 – Curs 2023-24
Ajuts no concedits segons motiu de denegació	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts denegats segons motiu de denegació (%)	Curs 2023-24
Ajuts denegats segons tipologia de família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts denegats per superar el llindar de renda (%)	Curs 2023-24
Diferència entre el llindar de renda màxim i la renda familiar segons tipologia d'unitats familiars	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Diferència entre el llindar màxim i la renda familiar segons trams (%)	Curs 2023-24

Taxa d'incidència

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	Evolució del (Nombre ajuts concedits per etapa educativa [municipi d'escolarització] / Total alumnat matriculat per etapa educativa) * 100	Curs 2018-19 – Curs 2023-24
Taxa d'incidència comarcal dels ajuts per etapes educatives segons titularitat del centre educatiu	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits per etapa educativa i titularitat del centre [municipi d'escolarització] / Total alumnat matriculat per etapa educativa i titularitat del centre) * 100	Curs 2023-24
Taxa d'incidència municipal dels ajuts de les etapes educatives d'infantil i de primària	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits (infantil + primària) per municipi d'escolarització / Total alumnat matriculat (infantil + primària) per municipis) * 100	Curs 2023-24
Variació interanual de la taxa d'incidència municipal dels ajuts d'infantil i de primària	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	Diferència anual entre les taxes municipals (infantil + primària) [punts percentuals]	Curs 2023-24
Taxa d'incidència municipal dels ajuts de les etapes d'infantil i de primària per titularitat del centre educatiu	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits (infantil + primària) per titularitat del centre [municipi d'escolarització] / Total alumnat matriculat (infantil + primària) per titularitat del centre) * 100	Curs 2023-24

Bibliografia

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

- Albaigés, B., Alegre, M.A., Martín N. i Morató, L (2023). [Un programa de beques contra l'abandonament escolar](#). Col·lecció "Polítiques". Fundació Jaume Bofill.
- Atie, B., Contreras, J. i Zafra, E. (2011). [Comer en la escuela y sus circunstancias: aprendizaje, cultura y salud](#). ODELA. Observatori de l'Alimentació. Universitat de Barcelona.
- Bruckmayer, M., Picken, N. i Flemons, L. (2021). [Provision of school meals across the EU. An overview of rationales, evidence, facilitators and barriers](#). European Platform for Investing in Children (EPIC) project. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion (European Commission).
- Enquesta de Salut de Catalunya (2022). L'estat de salut, els comportaments relacionats amb la salut i l'ús de serveis sanitaris a Catalunya 2021. Resum executiu dels principals resultats de l'ESCA del 2021. Direcció General de Planificació en Salut. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.
- Chaudhary, A., Sudzina, F. i Mikkelsen, B.E. (2020). [Promoting Healthy Eating among Young People—A review of the Evidence of the Impact of School-Based Interventions](#). Nutrients, 12(9), 2894.
- Educo (2022a). [Comedor escolar universal y gratuito: un objetivo alcanzable y urgente. Primera estimación económica para alcanzar la equidad educativa en España](#).
- Educo (2022b). [El menjador escolar a Catalunya: la visió de les famílies](#).
- Educo (2023). [Recetas que educan. Los 10 ingredientes de una buena política de becas y ayudas al comedor escolar](#).
- Ehrich, J., Ferrara, P., Giardino, I., Pettoello-Mantovani, M., Pop, T.L. i Sacco, M. (2018). [Food Insecurity and Children's Rights to Adequate Nutrition in Europe](#). The Journal of pediatrics. Vol. 198, p.329–330, e1.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030 (2022). [Plan de Acción Estatal para la Implementación de la Garantía Infantil Europea \(2022-2030\)](#). Alto Comisionado contra la Pobreza Infantil.
- Observatori del Vallès Occidental (2022). [Infància i adolescència en risc d'exclusió social al Vallès Occidental. Consell Comarcal del Vallès Occidental](#).
- Save the Children (2022). [Garantizar comedor escolar sano y gratuito a toda la infancia en riesgo de pobreza](#).
- El Síndic (2018). [Pacte contra la segregació escolar a Catalunya](#). Síndic de Greuges de Catalunya.

OBSERVATORI
VALLÈS OCCIDENTAL

Amb el suport de

